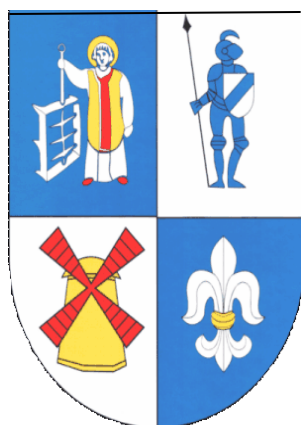

OCENA STANU BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU SEPOLEŃSKIEGO ZA 2016 ROK

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna
w Sępólnie Krajeńskim

marzec 2017

Spis treści

Wstęp	2
Stan sanitarny obiektów żywności, żywienia i przedmiotów użytku	4
Jakość dostarczanej wody	13
Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej	16
Stan sanitarny placówek ochrony zdrowia	19
Warunki sanitarno - higieniczne środowiska pracy	20
Warunki sanitarno - higieniczne w szkołach i innych placówkach oświatowo – wychowawczych	25
Sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych	31
Zapobiegawczy nadzór sanitarny	47
Działalność oświatowo – zdrowotna	50
Dane teleadresowe	54

WSTĘP

Mam przyjemność przedstawić Państwu informację na temat oceny stanu bezpieczeństwa sanitarnego powiatu sępoleńskiego w 2016 roku. Raport dotyczy sytuacji epidemiologicznej chorób zakaźnych, stanu zaszczepienia podległej populacji, bezpieczeństwa żywności, bezpieczeństwa zdrowotnego wody do spożycia przez ludzi oraz wody w kąpieliskach i basenach, bezpieczeństwa i higieny pracy, oceny warunków higienicznych i zdrowotnych w placówkach oświatowo-wychowawczych, oraz stanu sanitarnego obiektów użyteczności publicznej, ze szczególnym uwzględnieniem placówek medycznych.

Odrębną część opracowania stanowi sprawozdanie z działalności oświatowo zdrowotnej.

Zawarte w raporcie informacje odzwierciedlają realizację działań Państwowej Inspekcji Sanitarnej na rzecz bezpieczeństwa sanitarnego społeczeństwa. Działania te jako zadania statutowe wynikają z ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz założeń Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020.

W realizację zadań pracownicy PSSE w Sępólnie Kraj. wkładają wiele wysiłku, a realizując swe działania w oparciu o normę PN-EN ISO/IEC 17020:2012 – gwarantują uzyskiwanie wiarygodnych wyników kontroli, jak również skuteczną realizację zaplanowanych celów w obszarze ochrony zdrowia ludzkiego.

Dane uzyskane w trakcie realizacji zadań, istotne z punktu widzenia bezpieczeństwa zdrowotnego przekazywane są do krajowych i europejskich systemów wymiany informacji :

- a) Elektroniczny System Nadzoru nad Dystrybucją Szczepionek,
- b) Rejestr Ognisk Epidemicznych,
- c) System monitorujący jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, w kąpieliskach i pływalniach (WODA-EXCELL),
- d) System Monitoringu Jakości Wody w Kąpieliskach,
- e) System Bezpieczeństwa Żywności II,
- f) System ostrzegających o niebezpiecznych produktach żywnościowych i środkach żywienia zwierząt (RASFF),
- g) Monitoring dopalaczy,
- h) System szybkiego informowania o niebezpiecznych produktach (RAPEX).

Kierownictwo Powiatowej Stacji Sanitarnej – Epidemiologicznej w Sępólnie Krajeńskiej przywiązuje szczególną wagę do tworzenia partnerskich relacji ze wszystkimi, którzy wspomagają naszą działalność na rzecz zdrowia publicznego. Dziękuję za współpracę organom samorządowym, dyrektorom placówek oświatowo-wychowawczych, Powiatowemu Lekarzowi Weterynarii, Powiatowemu Inspektorowi Nadzoru Budowlanego, Komendantowi Komendy Powiatowej Policji oraz Komendantowi

Państwowej Straży Pożarnej.

Mam nadzieję, że raport przyczyni się do lepszego poznania zadań, jakie wykonuje Państwowa Inspekcja Sanitarna tj. podniesienia świadomości społecznej dotyczącej promowania zdrowego trybu życia oraz zrozumienia wagi zagadnień sanitarnych i epidemiologicznych.

Realizując zasadę pełnego dostępu opinii publicznej do informacji dotyczącej bezpieczeństwa sanitarnego, PSSE w Sępólnie Kraj. prowadzi strony internetowe, na których zamieszczane są informacje o bieżącej działalności, realizowanych programach, a także komunikaty dotyczące bezpieczeństwa sanitarnego;

www.pssesepolnokrajenskie.pl, <http://www.bip.pssesepolnokrajenskie.pl>

STAN SANITARNY OBIEKTÓW ŻYWNOSCI, ŻYWIENIA I PRZEDMIOTÓW UŻYTKU

Bezpieczeństwo i zdrowie konsumenta jest jednym z ważniejszych celów polityki Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Sępólnie Kraj. w zakresie zdrowia publicznego. Zapewnienie bezpiecznej żywności wymaga szeregu działań podejmowanych w sposób skoordynowany i zintegrowany.

Urzędowa kontrola żywności obejmuje nadzór nad przestrzeganiem przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne, w szczególności dotyczących:

- warunków produkcji, transportu, przechowywania i sprzedaży żywności oraz warunków żywienia zbiorowego,
- nadzoru nad jakością zdrowotną żywności,
- warunków produkcji i obrotu przedmiotami użytku, materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością,
- kosmetykami oraz wyrobami mogącymi mieć wpływ na zdrowie ludzi.

W roku 2016 Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Sępólnie Kraj, obejmował nadzorem 446 obiektów żywności, żywienia i przedmiotów użytku, w tym:

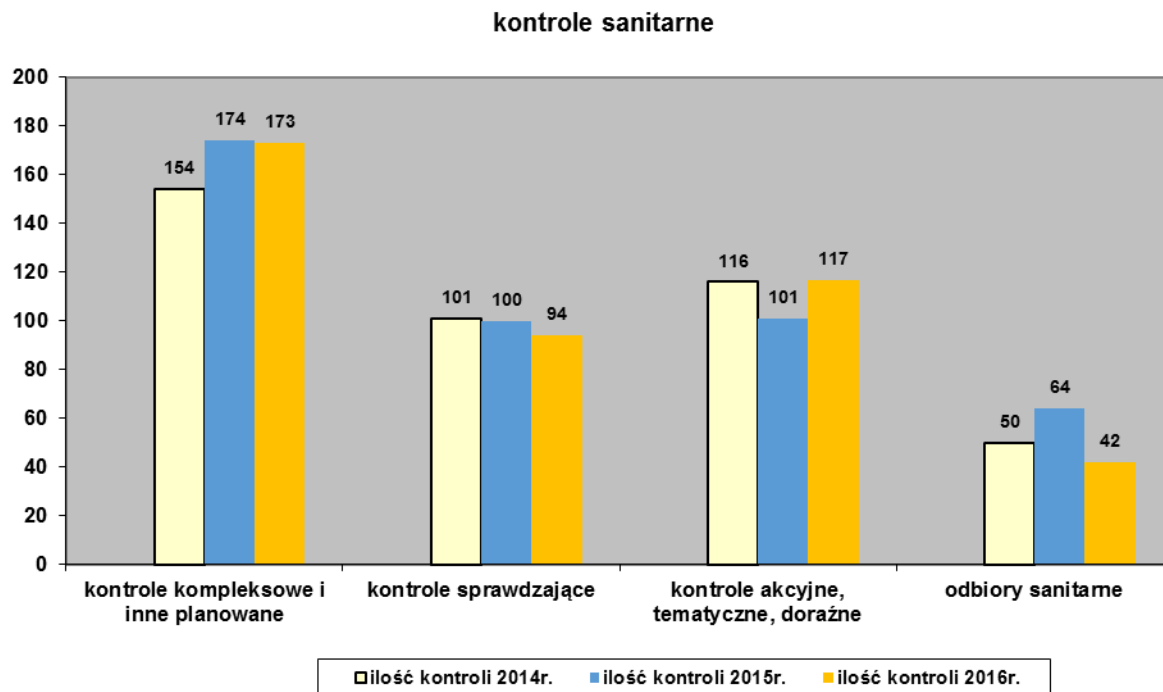
- **80 zakładów produkcji żywności**, w tym: 7 automatów do lodów, 7 piekarni, 3 ciastkarnie, 1 młyn, 1 wytwórnię suplementów diety, 2 zakłady obierania cebuli, 59 innych wytwórni żywności, m.in. pieczarkarnia, gospodarstwa ogrodnicze, rolne;
- **248 obiektów obrotu żywnością**, w tym: 171 sklepów spożywczych, 8 kiosków spożywczych, 12 hurtowni, 9 obiektów ruchomych i tymczasowych, 39 innych obiektów obrotu (stacje paliw, saloniki prasowe, apteki itp.), 9 środków transportu;
- **64 zakłady żywienia zbiorowego otwartego**, w tym: 46 punktów małej gastronomii i ogródków piwnych;
- **47 zakładów żywienia zbiorowego zamkniętego**, w tym: 1 stołówka w domu wczasowym, 3 bloki żywienia w domu pomocy społecznej, w tym 1 w systemie cateringowym, 25 stołówek szkolnych, w tym 19 w systemie cateringowym, 6 stołówek w przedszkolach, w tym 1 w systemie cateringowym, 1 stołówka w żłobku, 7 stołówek na koloniach i obozach, 2 zakłady usług cateringowych oraz 2 inne zakłady żywienia (pkt wydawania posiłków, usługi u klienta)

- **7 miejsc obrotu materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością**

Stan sanitarny nadzorowanych obiektów oceniany był zgodnie z jednolitymi procedurami urzędowej kontroli żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, które wprowadzono do stosowania w 2014 roku i na bieżąco są aktualizowane.

W ramach nadzoru nad żywnością i żywieniem w roku 2016 skontrolowano 226 obiektów, w których przeprowadzono **423 kontrole sanitarnych**.

Schemat kontroli (porównanie z latami poprzednimi) przedstawiony jest na poniższym wykresie:

ZAKŁADY PRODUKCJI ŻYWNOSCI

W roku 2016 w ewidencji znajdowało się **80 zakładów produkcji żywności**, w tym: 7 automatów do lodów, 7 piekarni, 3 ciastkarnie, 1 młyn, 1 wytwórnię suplementów diety, 2 zakłady obierania cebuli, 59 innych wytwórni żywności, m.in. pieczarkarnia, gospodarstwa ogrodnicze, rolne;

W przedmiotowych obiektach przeprowadzono **37 kontroli**.

Wydano 36 decyzji administracyjnych (6 merytorycznych, 17 płaćnościowych, 3 zatwierdzające, 1 umarzającą, 4 zmieniające, 2 uchylające, 2 wykreślające), nałożono 1 mandat karny w wys. 100zł za brak czystości i porządku.

Najczęściej stwierdzane uchybienia to m.in.:

- Niewłaściwy stan sanitarno-techniczny, czystość i przestrzeń robocza

- Brak lub nieaktualne orzeczenia lekarskie do celów sanitarno-epidemiologicznych
- Nieprawidłowości związane z systemem HACCP
- Brak lub nieprawidłowe informacje nt składników i alergenów

OBIEKTY OBROTU ŻYWNOŚCIĄ

W roku 2016 w ewidencji znajdowały się **248 obiektów obrotu żywnością**, w tym: 171 sklepów spożywczych, 8 kiosków spożywczych, 12 hurtowni, 9 obiektów ruchomych i tymczasowych, 39 innych obiektów obrotu (stacje paliw, saloniki prasowe, apteki itp.), 9 środków transportu;

Przeprowadzono **246 kontroli**. Wydano **148 decyzji administracyjnych**, nałożono **11 mandatów** karnych na kwotę **2100 PLN**.

Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości:

- nieprawidłowy stan powierzchni, urządzeń, sprzętów;
- nieprawidłowości w stosowaniu procedur systemu HACCP;
- niewłaściwy stan sanitarno-techniczny, czystość i przestrzeń robocza;
- brak środka do dezynfekcji powierzchni do kontaktu z żywnością;
- brak lub niewłaściwa ochrona zakładu przed szkodnikami, brak monitoringu;
- nieprawidłowości w stosowaniu lub braki w instrukcjach dobrej praktyki higienicznej.
- brak lub nieprawidłowe informacje nt składników i alergenów
- wprowadzanie do obrotu środków spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia lub daty minimalnej trwałości
- brak lub nieaktualne orzeczenia lekarskie do celów sanitarno-epidemiologicznych

ZAKŁADY ŻYWIENIA ZBIOROWEGO

W roku 2016 w ewidencji znajdowało się **47 zakładów żywienia zbiorowego zamkniętego**, w tym: 1 stołówka w domu wczasowym, 3 bloki żywienia w domu pomocy społecznej, w tym 1 w systemie cateringowym, 25 stołówek szkolnych, w tym 19 w systemie cateringowym, 6 stołówek w przedszkolach, w tym 1 w systemie cateringowym, 1 stołówka w żłobku, 7 stołówek na koloniach i obozach, 2 zakłady usług cateringowych oraz 2 inne zakłady żywienia (pkt wydawania posiłków, usługi u klienta) Wydano **96 decyzji administracyjnych**, nałożono **1 mandat karny** na kwotę **300 PLN**.

Najczęstsze uchybienia :

- nieprawidłowy stan powierzchni, urządzeń, sprzętów;
- nieprawidłowości w stosowaniu procedur systemu HACCP;
- nieprawidłowe systemy wentylacyjne;
- niewłaściwy stan sanitarno-techniczny, czystość i przestrzeń robocza;
- brak środka do dezynfekcji powierzchni do kontaktu z żywnością;
- brak lub niewłaściwa ochrona zakładu przed szkodnikami, brak monitoringu;

- nieprawidłowości w stosowaniu lub braki w instrukcjach dobrej praktyki higienicznej.
- wprowadzanie do obrotu środków spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia lub daty minimalnej trwałości

○ **Kolonie i obozy**

Żywnienie dzieci i młodzieży w trakcie wypoczynku tj. na koloniach i obozach sportowych organizowane jest w obiektach nadzorowanych przez PSSE w trakcie całego roku tj. np. przez stołówki szkolne, zakłady żywienia otwartego (restauracja) oraz 2 ośrodkach wczasowych na terenie Więcborka. We wszystkich obiektach realizowano zasady GHP/GMP, w większości obiektów wykorzystywane są instrukcje GHP/GMP stosowane w działalności stołówek szkolnych, restauracji, ośr. wczasowych.

Na koloniach i obozach wypoczywały dzieci i młodzież w wieku ok. 6-17 lat. Stawka żywieniowa wynosiła średnio 34,30zł. (od 30zł do 39zł.).

Żywnienie dzieci i młodzieży korzystających z wypoczynku letniego w 2016r. odbywało się w: Więcborku – w Ośrodku Wczasowym „RIVA”, Ośrodku wczasowym „Tęcza”, Ośrodku wczasowym „Krajna”, Restauracja „Okrągłak”; na terenie Kamienia Kraj. - w Zespole Szkolno – Przedszkolnym i Hali Gimnazjum Publicznego (w ramach cateringu przez Zakład Cateringowy Kamień Kraj.); Sępólnie Kraj. stołówce MLKS „Krajna”.

W trakcie oceny żywienia nie stwierdzono niewłaściwego żywienia.

Kontrole sanitarne (15) miejsc żywienia i jakości żywienia odbywały się wspólnie ze stanowiskiem ds. Higieny Dzieci i Młodzieży.

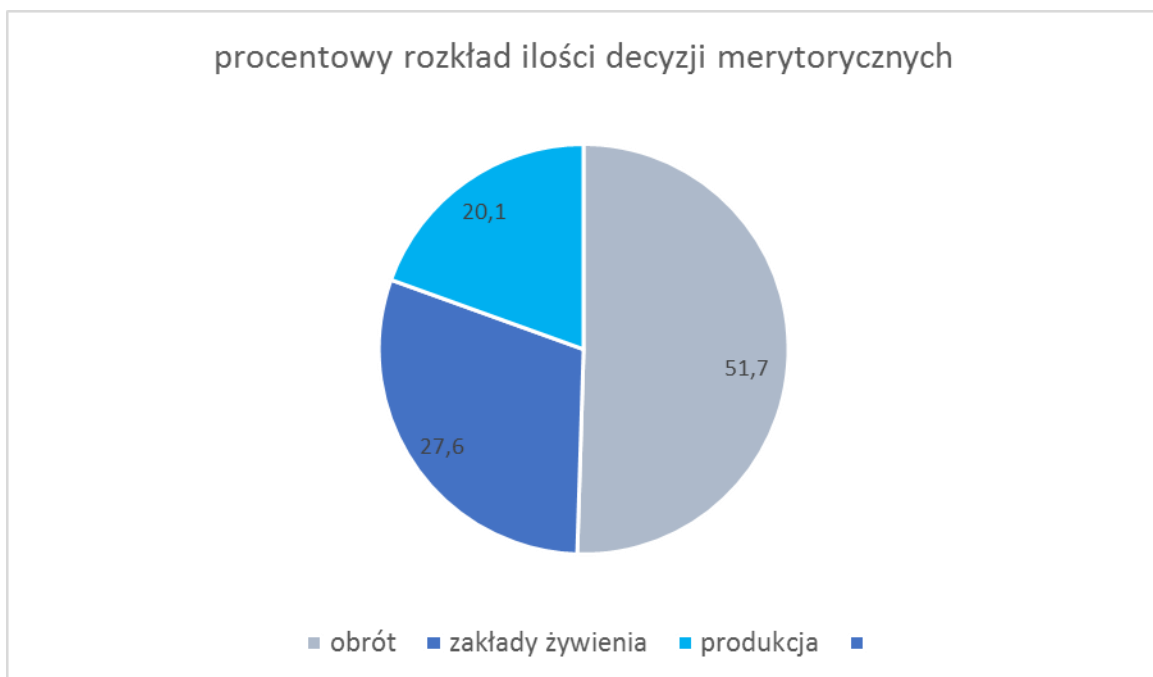
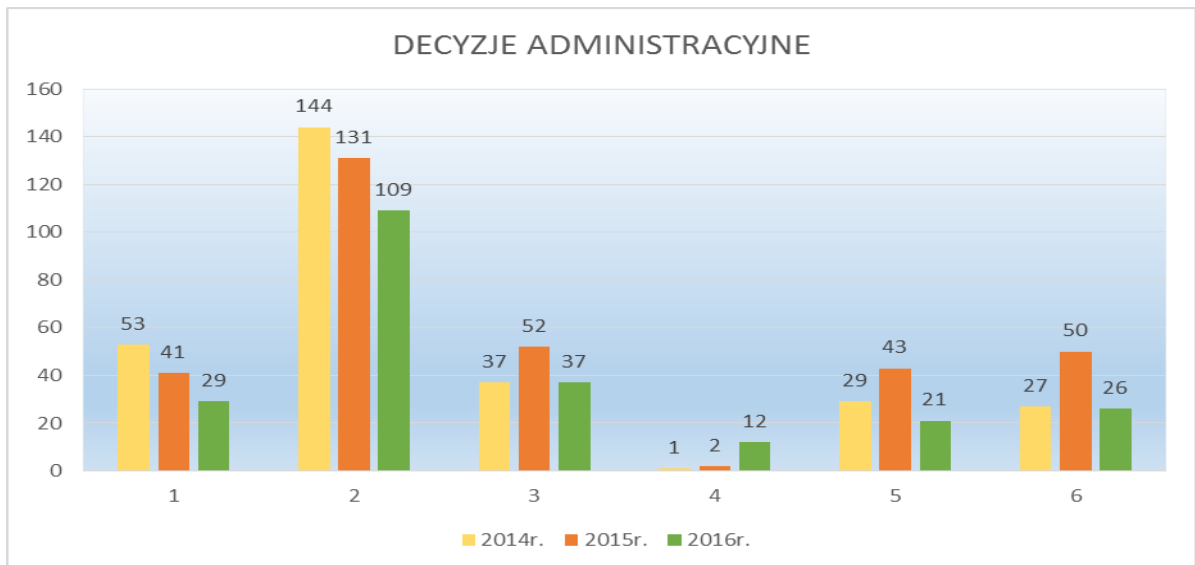
W 2 miejscach żywienia dzieci i młodzieży wykonano badania przesiewowe (screeningowe) zawartości związków polarnych w tłuszczach stosowanych do smażenia. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

Wydane decyzje administracyjne

W roku 2016 wydano:

1. 29 decyzji merytorycznych,
2. 109 decyzji płatnościowych,
3. 37 decyzji zatwierdzających
4. 12 decyzji zmieniających,
5. 21 decyzji umarzających,
6. 26 decyzji o wykreśleniu z rejestru.

Działalność karno-represyjna

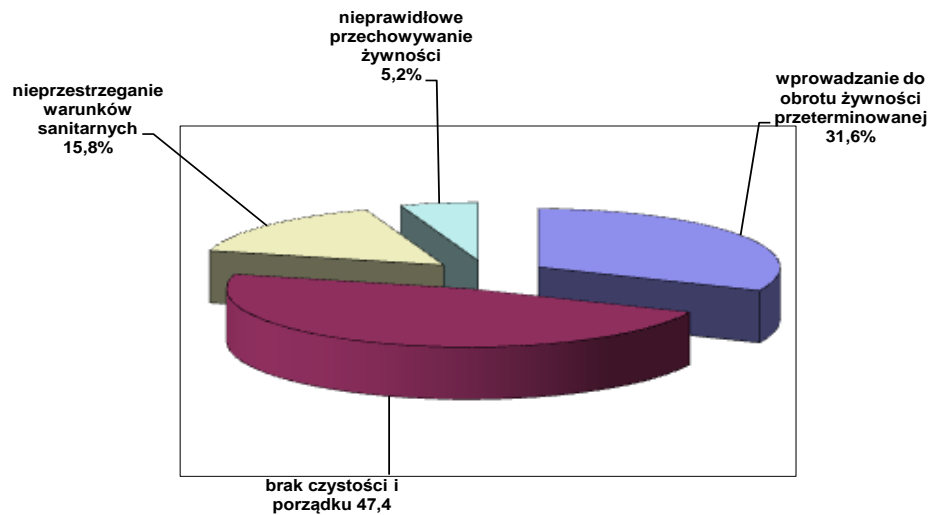
W 2016r. nałożono 20 mandatów karnych na sumę 3850 zł.

<i>Grupa obiektów</i>	<i>Ilość mandatów karnych</i>	<i>Kwota mandatów karnych (w zł)</i>
Inne wytwórnie żywności (obieralnia cebuli)	1	100
Bloki żywienia w DPS	1	300

Sklepy spożywcze	11	2100
Zakłady Żywnienia Otwartego	3	600
Punkty Małej Gastronomii	4	750
Razem	20	3850

Przyczyny nakładania mandatów to głównie:

- brak czystości i porządku (47,4% nałożonych mandatów),
- wprowadzanie do obrotu artykułów spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia lub daty minimalnej trwałości (31,6% nałożonych mandatów),
- nieprzestrzeganie warunków sanitarnych (15,8% nałożonych mandatów),
- nieprawidłowe przechowywanie żywności (5,2% nałożonych mandatów),

Zestawienie prób

Do badania laboratoryjnego ogółem pobrano 212 próbek, w tym:

- 209 próbek środków spożywczych,
- 2 próbki wyrobów do kontaktu z żywnością
- 1 próbkę kosmetyku.

Kwestionowano 15 próbek:

Z uwagi na stwierdzenie zwiększonej liczby *Bacillus cereus* (od $8,5 \times 10^1$ do $2,1 \times 10^2$) w próbkach badanych ciast z kremem, wspólnie z producentem, podjęto decyzję o wstrzymaniu produkcji ciast z kremem przeprowadzeniu w zakładzie procesów mycia i dezynfekcji powierzchni i sprzętów przy współpracy z firmą DDD, przeszkoleniu pracowników w zakresie zagrożeń mikrobiologicznych, przeprowadzeniu badań partii próbnej ciast z kremem. Po uzyskaniu zadowalających wyników badań wznowiono produkcję.

W roku 2016 próbki pobierane do badań na terenie powiatu sępoleńskiego badane były w laboratoriach usytuowanych na terenie całego kraju:

- WSSE Warszawa – próbki w kierunku Pestycydy; PU – migracja kadmu i ołowiu
- WSSE Poznań – próbki w kierunku GMO; próbki w kierunku Azotany;
- WSSE Gdańsk – próbek w kierunku metale;
- WSSE Olsztyn – próbki w kierunku 3MCPD
- WSSE Łódź - próbki w kierunku Pestycydy
- WSSE Rzeszów – próbki w kierunku napromieniowanie
- NIZP PZH Warszawa – próbki w kierunku alkaloidy tropanowe

Próbki pobrane do badań w kierunkach: jod w soli, WWA, Furan, skażenia promieniotwórcze, zawartość witamin i składników mineralnych, znakowanie, mykotoksyny, ŚSSPŻ, mikrobiologia - zostały zbadane w laboratorium w WSSE Bydgoszcz a w kierunku: substancje dodatkowe oraz– PSSE Toruń, kwas erukowy – PSSE Włocławek

Akcje specjalne

W roku sprawozdawczym nie odnotowano zgłoszeń w systemie RAPEX dotyczących asortymentu, który mógłby znaleźć się na terenie powiatu sępoleńskiego.

System RASFF

W roku sprawozdawczym przeprowadzono 16 kontroli sanitarnych w ramach systemu RASFF dotyczące następujących środków spożywczych (kontroli wprowadzania do obrotu, wycofania z obrotu):

„Śliwki suszone” - zakwestionowane z uwagi na przekroczenie dopuszczalnej zawartości substancji konserwującej – kwasu sorbowego.

„**Kubek szklany wzór PLU 236465**”, kraj pochodzenia: Chiny; zakwestionowany z uwagi na migrację metali ciężkich – ołowiu i kadmu – z obrzeża wyrobu.

„**Kieliszek zdobiony do szampana F573903018010060**”, kraj pochodzenia: Polska;

zakwestionowanego ze względu na stwierdzenie wysokiej migracji ołowiu (średnio: $3,51 \pm 0,59$ mg/wyrób) z obszaru obrzeża wyrobu.

„**Disney chokolade chip cookies**”, zakwestionowanego z uwagi na wykrycie składnika alergennego – mleka.

„**Pieczarki marynowane. Nasza Spiżarnia**”, zakwestionowanego ze względu na stwierdzenie zawartości składnika alergennego – dwutlenku siarki w stężeniu powyżej 10 mg/kg, niedeklarowanego w oznakowaniu produktu.

„**Kubek szklany kwadraty 350 ml**”, Kraj pochodzenia: Chiny; zakwestionowanego z uwagi na migrację metali ciężkich – ołowiu i kadmu z obszaru obrzeża wyrobu.

„**Metka cebulowa**” zakwestionowana z uwagi na wykrycie Salmonelli.

„**Rodzynki suszone KRESTO**” zakwestionowane z uwagi na przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu ochratoksyny A (OTA).

„**Woda źródlana niegazowana Lewiatan**” zakwestionowana z uwagi na stwierdzenie obecności bakterii coli.

„**Czekolada mleczna DUET**”

zakwestionowanego z uwagi na przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu WWA oraz sumy benzo(a)pirenu, benzo(a)antracenu, benzo(a)fluorantenu, chtyzenu w produkcie.

„**Chlorella**” zakwestionowana z uwagi na przekroczenie najwyższych dopuszczalnych poziomów ilości benzo(a)pirenu oraz sumy WWA: benzo(a)antracenu, chryzenu, benzo(a)fluorantenu, benzo(a)pirenu, w produkcie.

„**Czekolada mleczna DUET**” zakwestionowana z uwagi na przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu WWA oraz sumy benzo(a)pirenu, benzo(a)antracenu, benzo(a)fluorantenu, chtyzenu w produkcie.

„**Duo-Lactil kapsułki**” zakwestionowanego z uwagi na obecność bakterii Enterococcus faecium.

„**Miska dekoracyjna 13*5,3 c**”, pochodzenie Chiny, zakwestionowana z uwagi na stwierdzenie migracji formaldehydu na poziomie 32 mg/kg z wyrobu do kontaktu z żywnością.

oraz

- **ALR Hyperdrive 3.0+** - śledzenie aukcji internetowych.
- **„Czystek suszony”, „Czystek z zieloną herbatą i opuncją”, „Czystek z melisą i cytryną” oraz „Czystek z jabłkiem i miętą”** zakwestionowane ze względu na klasyfikację w/w produktów jako środków ogólnego spożycia zawierających w swoim składzie czystek (*Citrus incanus*).

Żywnienie dzieci i młodzieży w placówkach oświatowych

W dniu 26 sierpnia 2015 r. weszło w życie rozporządzenie Ministra Zdrowia w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach.

Nowe przepisy miały pomóc placówkom oświatowym w kształtowaniu właściwych nawyków żywieniowych u dzieci i młodzieży. Dotychczas w sklepikach szkolnych dzieci mogły nabyć dowolne produkty, w tym wszelkiego rodzaju słodczyce, chipsy, lody, słone przekąski, napoje słodzone i z dodatkiem słodzików oraz wszelkiego rodzaju pieczywo cukiernicze.

Wprowadzone zmiany wzbudziły spore zamieszanie, również z uwagi na późne ich opublikowanie. Mimo to asortyment w sklepikach szkolnych zmieniał się dosyć szybko. Jednak rozporządzenie wzbudzało jednak spore kontrowersje wśród dużego odsetka dzieci, opiekunów, sprzedawców jak również producentów.

Dlatego też z dniem 1 września 2016 r. weszło w życie rozporządzenie z dnia 26 lipca 2016 r. mające na celu zwiększenie asortymentu w katalogu dozwolonych produktów spożywczych a także wprowadziło mniej restrykcji dotyczących żywienia dzieci i młodzieży.

Podsumowując, trzeba stwierdzić, że właściciele sklepików szkolnych i stołówek, dołożyli starań żeby spełnić wymogi przedmiotowego rozporządzenia.

Nie stwierdzono drastycznych uchybień w oferowaniu do sprzedaży w sklepikach i stosowaniu do żywienia środków spożywczych nieodpowiadających wymaganiom rozporządzenia.

W związku z powyższym nie nakładano kar pieniężnych określonych w ustawie o bezpieczeństwie żywności i żywienia.

JAKOŚĆ DOSTARCZANEJ WODY

Powiat sępoleński zamieszkuje 41.501 osób, z czego dostęp do wody wodociągowej posiada 90% ogółu, czyli ok. 37.570 osób.

Całe zaopatrzenie powiatu w wodę przeznaczoną do spożycia pochodzi z 14 urządzeń wodociągowych, opartych na 33 ujęciach głębinowych.

Pod nadzorem Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej znajduje się 14 wodociągów :

1 wodociąg o produkcji wody 1000-10000 m³/d

- *Wodociąg publiczny w Sępólnie Kraj.* – zaopatrujący miejscowości: **Sępólno Kraj., Dziechowo, Chmielniki, Komierówko, Grochowiec, Niechorz, Piaseczno, Sikorz, Siedlisko, Świdwie, Wysoka Kraj., Zboże, Trzciany, Skarpa, Zalesie.**

10 wodociągów o produkcji wody 100-1000 m³/d

- *Wodociąg publiczny w Więcborku* – zaopatrujący miejscowości: **Więcbork, Suchorączek, Nowy Dwór, Karolewo, Śmiłowo, Dalkowo, Jastrzębiec, Młynki.**
- *Wodociąg publiczny w Kamieniu Kraj.* – zaopatrujący miejscowości: **Kamień Kraj., Płocicz, Duża Cerkwica, Mała Cerkwica, Radzim, Dąbrówka, Dąbrowa, Witkowo, Witkowo leśniczówka, Witkowski Młyn.**
- *Wodociąg publiczny w Przepątkowie* - zaopatrujący miejscowości: **Przepątkowo, Sośno, Obodowo, Olszewka, Dziedno, Dębiny, Zielonka, Wielowicz, Wielowiczek, Szywałd, Roztoki, Płosków.**
- *Wodociąg publiczny w Sitnie* – zaopatrujący miejscowość **Sitno, Mierucin, Ostrówek, Borówki.**
- *Wodociąg publiczny w Rogalinie* – zaopatrujący miejscowość **Rogalin Skoraczewo, Jaskowo, Wąwelno, Tuskowo, Tonin, Toninek.**

- *Wodociąg publiczny w Orzełku* - zaopatrujący miejscowości: **Orzełek, Zamarte, Obkas, Niwy, Nowa Wieś, Jerzmionki, Osady Jerzmionckie.**
- *Wodociąg publiczny w Wałdowie* - zaopatrujący miejscowości: **Wałdowo, Wałdówko, Wilkowo, Włóścibórz, Teklanowo, Komierowo.**
- *Wodociąg publiczny w Sypniewie* - zaopatrujący miejscowości: **Sypniewo, Dorotowo, Wilcze Jary, Wymysłowo, Adamowo, Adamowo-Leśnictwo, Lubcza, Jeleń, Frydrychowo.**
- *Wodociąg publiczny w Runowie Kraj.* - zaopatrujący miejscowości: **Runowo, Borzyszkowo, Czarmuń, Czarmuń Gajówka, Puszcza, Klarynowo, Górówatki, Katarzynie, Klementowo, Zabartowo, Zgniłka.**
- *Wodociąg publiczny w Kawlach* - zaopatrujący miejscowości: **Kawle, Wiśniewa, Wiśniewka, Radońsk, Iłowo wieś, Iłowo osada, Jazdrowo, Lutowo.**

3 wodociągi o produkcji wody <100 m³/d

- *Wodociąg publiczny w Lutówku* - zaopatrujący miejscowość **Lutówko i Lutówko Młyn.**
- *Wodociąg publiczny w Pęperzynie* - zaopatrujący miejscowość **Pęperzyn.**
- *Wodociąg publiczny w Witunii* - zaopatrujący miejscowości: **Witunia, Zakrzewek, Zakrzewska Osada, Chłopigozd-Gajówka, Chłopigozd-Leśnictwo.**

Ogółem w 2016 roku w ramach monitoringu jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, na terenie powiatu sępoleńskiego pobrano 95 próbek do badań mikrobiologicznych i fizykochemicznych (w tym 15 prób w ramach monitoringu przeglądowego).

W 13 pobranych próbkach stwierdzono przekroczenia parametrów fizykochemicznych (mętność, barwa, utlenialność, mangan, żelazo).

W jednej z pobranych prób (Wodociąg w Sypniewie) stwierdzono przekroczenie mikrobiologiczne (bakterie z grupy coli w ilości 48 j.t.k./100 ml). W tym przypadku wydano decyzję nakazującą usunięcie zanieczyszczenia (decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności) oraz wydano komunikat o warunkowej przydatności wody do spożycia - po jej przetworzeniu.

W ciągu całego 2016r. wystawiono 2 decyzje administracyjne stwierdzające warunkową przydatność wody do spożycia oraz nakazujące doprowadzenie jakości wody do odpowiednich wymagań sanitarnych oraz 5 decyzji umarzających postępowanie po 30-dniowym okresie na wykonanie działań naprawczych.

Na dzień 31 grudnia 2016r. jakość wody w 11 wodociągach odpowiadała wymaganiom rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 13.11.2015r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2015r. poz. 139) natomiast w 3 wodociągach woda została warunkowo dopuszczona do spożycia, ze względu na przekroczenia parametrów fizykochemicznych:

- w wodociągu Lutówko została przekroczona mętność wody – 1,5 NTU (norma 1 NTU),
- w wodociągu Rogalin została przekroczona utlenialość wody – 6 mg/l (norma 5 mg/l),
- w wodociągu Sitno zostały przekroczone mętność – 1,4 NTU (norma 1 NTU) i mangan- 68,3 (norma 50 ug/l),

W minionym roku skontrolowano wszystkie urządzenia wodociągowe znajdujące się pod nadzorem Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Sępólnie Kraj.

Na 14 skontrolowanych stacji uzdatniania wody w 1 stwierdzono uchybienia sanitarno – higieniczne:

- Kontrola sanitarna przeprowadzona w Stacji Uzdatniania Wody w Pęperzynie (gmina Więcbork) wykazała niewłaściwy stan sanitarno – higieniczny ścian, sufitu i podłogi w budynku hydroforni. Nieprawidłowości mają zostać usunięte do 28.02.2017r.

W roku 2016 miała miejsce 1 awaria – pompy głównej w Stacji Uzdatniania Wody w Lutówku, co spowodowało przerwy w dostawie wody.

Po usunięciu awarii Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny wydał komunikat o warunkowej przydatności wody do spożycia - po jej przegotowaniu oraz zostały przeprowadzone badania kontrolne, które nie stwierdziły niewłaściwej jakości wody.

Ponadto dochodziło do miejscowych i chwilowych zerwań osadów w sieci wodociągowej w Sępólnie Kraj. w wyniku gwałtownych zmian intensywności przepływu wody, co powodowało pogorszenie właściwości organoleptycznych wody.

Na terenie powiatu sępoleńskiego w 2016r. nie wybudowano żadnych nowych wodociągów.

W związku z wejściem w życie nowego Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 13 listopada 2015r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz.U. z 2015r. poz. 1989), Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Sępólnie Kraj. zorganizował w lutym 2016r. szkolenie skierowane do osób zarządzających

przedsiębiorstwami wodociągowo – kanalizacyjnymi oraz pracowników odpowiedzialnych za zapewnienie prawidłowej jakości wody do spożycia przez ludzi.

W miesiącu marcu w ramach obchodów Światowego Dnia Wody, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Sępólnie Kraj. zorganizował we współpracy z Zakładem Gospodarki Komunalnej w Sośnie zajęcia edukacyjne dla dzieci i młodzieży ze szkoły Podstawowej w Przepałkowie i Gimnazjum w Sośnie. W ramach przeprowadzonych zajęć odbył się pokaz urządzeń i maszyn oraz zapoznanie uczestników z procesem uzdatniania wody w zmodernizowanej Stacji Uzdatniania Wody w Przepałkowie.

Jednym z elementów zajęć edukacyjnych było również poznanie przez młodych odbiorców specyfiki pracy Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie nadzoru nad bezpieczeństwem wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

STAN SANITARNY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

Głównym kierunkiem działań Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Sępólnie Kraj. jest dbanie o wzrost bezpieczeństwa epidemicznego poprzez nadzór sanitarny nad obiektami użyteczności publicznej, uwzględniając potrzeby i warunki lokalne oraz stan sanitarny obiektów i środowiska, w tym w szczególności nad warunkami świadczenia usług w obiektach hotelarskich, zakładach fryzjerskich, kosmetycznych, odnowy biologicznej, w obiektach turystycznych i sportowych.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Sępólnie Kraj. w 2016r. objął nadzorem **310 obiektów użyteczności publicznej oraz 5 miejsc wykorzystywanych do kąpieli.**

Każdego roku obserwuje się wzrost liczby obiektów znajdujących się w ewidencji Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Sępólnie Kraj.

Obiekty użyteczności publicznej stanowią liczną i różnorodną grupę, co powoduje zróżnicowanie wymagań sanitarnych, jakim powinny odpowiadać obiekty należące do poszczególnych kategorii.

W 2016r. skontrolowano **208 obiektów**, co stanowi 67% ogółu nadzorowanych obiektów. Przeprowadzono łącznie **237 kontroli sanitarnych**, wydano **15 decyzji administracyjnych** z zakresu bieżącego nadzoru sanitarnego (w tym 4 decyzje umarzające) oraz **13 decyzji** z zakresu zapobiegawczego nadzoru sanitarnego (dotyczących ekshumacji).

Wśród wszystkich obiektów użyteczności publicznej nie odnotowuje się obiektów w bardzo złym stanie sanitarno – technicznym, a stwierdzane nieprawidłowości usuwane są w niedługich okresach czasu.

W 2016r. postępowania administracyjne dotyczące doprowadzenia obiektów do wymaganego stanu sanitarno – higienicznego lub technicznego, a także związane z nieprawidłowościami dotyczącymi procedur lub postępowania z odpadami niebezpiecznymi toczyły się wobec 15 obiektów. Wśród tej grupy obiektów znalazły się: 2 baseny, 3 obiekty sportowe, 5 zakładów fryzjerskich, 1 inny zakład, w którym świadczone są łącznie więcej niż jedna z usług fryzjerskich, kosmetycznych, odnowy biologicznej, tatuażu, 2 salony kosmetyczne, 1 miejsce wykorzystywane do kąpielii, 1 cmentarz.

Nieprawidłowości sanitarno – higieniczne oraz techniczne jakie stwierdzano podczas kontroli w wymienionych obiektach dotyczyły przede wszystkim niewłaściwego ogólnego stanu sanitarno – technicznego pomieszczeń, braku wentylacji, braku procedur zapewniających ochronę przed zakażeniami i chorobami zakaźnymi, niewłaściwego postępowania z odpadami niebezpiecznymi, braku aktualnych badań do celów sanitarno – epidemiologicznych.

Na przestrzeni kilku lat nadal obserwuje się wzrost liczby istniejących na terenie powiatu placów zabaw. W 2016r. pod nadzór trafiły 2 nowe siłownie plenerowe - w Sępólnie Kraj. oraz w Wąwelnie.

Coraz większym problemem jest zapewnienie właściwych warunków technicznych na istniejących placach zabaw. Drewniane elementy przyrządów pod wpływem warunków atmosferycznych łatwo ulegają zniszczeniu, a sołectwa dysponują ograniczonymi środkami finansowymi na ich renowację bądź wymianę. O stwierdzonych podczas kontroli sanitarnych nieprawidłowościach technicznych urządzeń poinformowano właścicieli placów zabaw oraz przekazano informacje do Inspektoratu Nadzoru Budowlanego w Sępólnie Kraj.

Do końca 2016r. odnotowano poprawę stanu sanitarnego 12 obiektów użyteczności publicznej, 1 z obiektów został zamknięty przed upływem terminu realizacji obowiązków - miejsce wykorzystywane do kąpielii nad Jeziorem Mochel w Kamieniu Kraj., dla 2 pozostałych terminy wykonania obowiązków upływają w bieżącym roku.

Jakość wody na basenach i kąpieliskach

W ewidencji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Sępólnie Kraj. znajdują się:

- basen kąpielowy kryty oraz jacuzzi zlokalizowane przy Hotelu „Diadem” w Jerzmionkach,
- basen kąpielowy kryty oraz jacuzzi przy Zespole Pałacowo – Parkowym w Runowie Kraj.,
- jacuzzi przy Centrum Sportu i Rekreacji w Sępólnie Kraj.

Z dniem 9 listopada 2015r. weszło w życie nowe rozporządzenie Ministra Zdrowia w sprawie wymagań jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach, które nakłada na zarządzających pływalnią nowe obowiązki m. in:

- systematyczne prowadzenie zapisów dokumentujących bieżącą obserwację wody na pływalni;
- wykonywanie systematycznych i udokumentowanych badań jakości wody;
- prowadzenie rejestru wyników pomiarów jakości wody,
- udostępnianie na tablicy informacyjnej zlokalizowanej w miejscu widocznym dla osób kąpiących się oraz na stronie internetowej komunikatów informujących o aktualnej ocenie jakości wody;
- przekazywanie informacji o jakości wody do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego

W 2016r. występowały pojedyncze przypadki przekroczeń mikrobiologicznych i fizykochemicznych parametrów wody w nieckach basenowych i jacuzzi.

Właściciel obiektu ma obowiązek podejmowania natychmiastowych działań naprawczych, w tym realizację nakazów wydanych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Sępólnie Kraj. w celu doprowadzenia jakości wody do odpowiednich wymagań sanitarnych.

Na terenie powiatu sępoleńskiego udostępniono 5 miejsc zwyczajowo wykorzystywane do kąpeli: przy Jeziorze Sępoleńskim w Sępólnie Kraj., przy jeziorze Mochel w Kamieniu Kraj., przy jeziorze Konieczno w Lubczy oraz dwa miejsca zwyczajowo wykorzystywane do kąpeli przy Jeziorze Więcborskim.

W trakcie sezonu kąpielowego w dniu 08.07.2016r. do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Sępólnie Kraj. wpłynęło pismo od Burmistrza Kamienia Kraj. o wyłączeniu z użytkowania miejsca wykorzystywanego do kąpeli nad Jeziorem Mochel.

W trakcie 2016r. przeprowadzono 9 kontroli wymienionych miejsc wykorzystywanych do kąpeli oraz wydano 9 ocen jakości wody, stwierdzających jej przydatność do kąpeli.

STAN SANITARNY PLACÓWEK OCHRONY ZDROWIA

W powiecie sępoleńskim działalność lecznicza wykonywana jest przez podmioty lecznicze (19 podmiotów w ewidencji) oraz praktyki zawodowe (27 podmiotów w ewidencji).

W 2016r. kontrolę stanu sanitarnego przeprowadzono w 42 obiektach służby zdrowia, co stanowi niemal 91 % ogólnej liczby placówek. W obiektach tych przeprowadzono łącznie 57 kontroli sanitarnych tj.:

- kontrole kompleksowe – 42
- kontrole sprawdzające - 14
- kontrole tematyczne w celu zarejestrowania podmiotu leczniczego – 1

W 2016r. negatywnie oceniono 6 obiektów, w stosunku do których toczyło się postępowanie administracyjne, dotyczące doprowadzenia ich do wymaganego stanu sanitarno – higienicznego. Było to 5 przychodni, w których stwierdzono uchybienia dotyczyły niewłaściwego stanu technicznego pomieszczeń oraz 1 gabinet stomatologiczny, w którym stwierdzono nieprawidłowości sanitarno – higieniczne.

Do końca roku 2016 poprawie uległ stan sanitarno – higieniczny 3 obiektów, w pozostałych obowiązki wynikające z decyzji są w trakcie realizacji.

W powiecie sępoleńskim zlokalizowany jest 1 szpital, tj. Szpital Powiatowy NZOZ "NOVUM – MED" Sp. z o.o. w Więcborku. Podlega on kontroli Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Bydgoszczy.

We wszystkich placówkach opracowano procedury postępowania z odpadami, bielizną czystą i brudną, procedury dezynfekcji i sterylizacji sprzętu, dezynfekcji powierzchni i rąk.

Dezynfekcja i sterylizacja narzędzi przeprowadzana jest w gabinetach zabiegowych i stomatologicznych. Sterylizacja narzędzi przeprowadzana jest wyłącznie w autoklawach.

W przychodniach oraz w pozostałych gabinetach, w których udzielane są świadczenia zdrowotne stosuje się narzędzia jednorazowego użytku.

Zaopatrzenie placówek w środki czystości, środki do dezynfekcji, materiały opatrunkowe i bieliznę oceniono jako wystarczające.

Większość obiektów lecznictwa otwartego stosuje głównie bieliznę jednorazowego użytku. Niektóre z nich przekazują odzież ochronną i sporadycznie prześcieradła do Szpitala Powiatowego NZOZ "NOVUM – MED" Sp. z o.o. w Więcborku, który kieruje ją

następnie do firmy "CITO – NET" w Bydgoszczy. Jedynie bielizna pochodząca z przychodni w Kamieniu Kraj. prana jest we własnej pralni, na terenie przychodni.

Część placówek zawarło umowy na odbiór odpadów medycznych ze Szpitalem Powiatowym NZOZ "NOVUM – MED " Sp. z o.o. w Więcborku, skąd są one odbierane przez firmę "ECO – ABC" z Bełchatowa. Pozostałe obiekty posiadają umowy na odbiór i unieszkodliwianie odpadów medycznych ze spalarnią przy Szpitalu Specjalistycznym w Chojnicach. W ciągu roku nie stwierdzono nieprawidłowości w gospodarowaniu odpadami medycznymi.

Wszystkie placówki ochrony zdrowia na nadzorowanym terenie powiatu sępoleńskiego zaopatrywane są w wodę z wodociągów publicznych. spełniającą wymogi sanitarne rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 13.11.2015 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2015r. poz. 1989).

WARUNKI SANITARNO - HIGIENICZNE ŚRODOWISKA PRACY

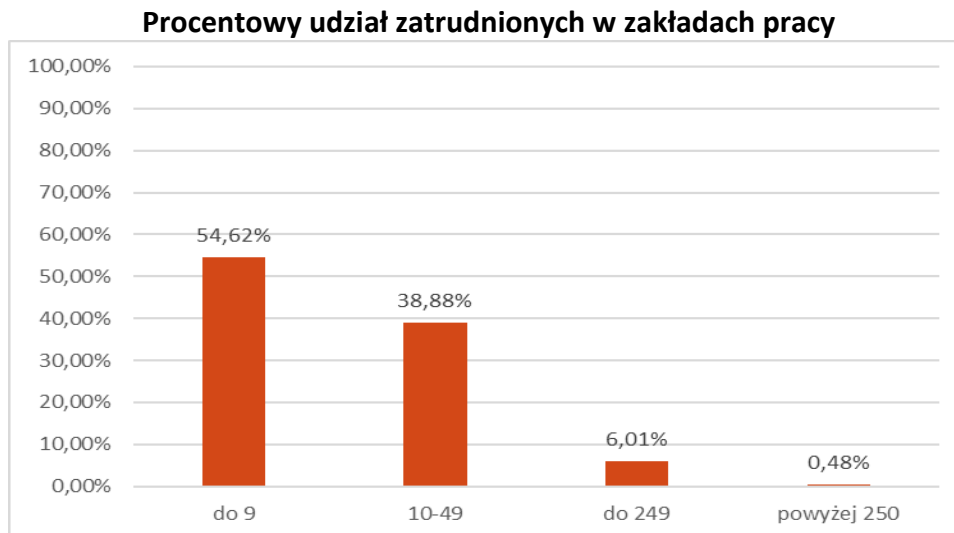
STRUKTURA ZATRUDNIENIA

Pod nadzorem bieżącym Powiatowej Stacji Sanitarно – Epidemiologicznej w Sępólnie Kraj. znajduje się **216 zakładów pracy**, w których zatrudnionych jest **4641 osób**. Wśród zakładów przeważają mikroprzedsiębiorcy zatrudniający do 9 pracowników oraz przedsiębiorstwa małe zatrudniające do 49 osób.

Większość nadzorowanych obiektów stanowią zakłady przetwórstwa drewna, produkcji mebli, branży rolnej i spożywczej oraz zakłady zajmujące się handlem detalicznym.

Pozostałą grupę stanowią: zakłady produkujące wyroby ze stali, warsztaty samochodowe, stacje paliw, firmy handlowo – usługowe, firmy budowlane i produkcji materiałów budowlanych, firmy transportowe, placówki oświatowo-wychowawcze, zakłady służby zdrowia oraz dom pomocy społecznej.

Rysunek 1. Struktura zatrudnienia w nadzorowanych zakładach pracy.

NADZÓR BIEŻĄCY NAD ŚRODOWISKIEM PRACY

W roku 2016 przeprowadzono **68 kontroli**, w tym **23 kontrole sprawdzające**, **2 kontrole tematyczne dotyczące produktów biobójczych** oraz **2 kontrole warunków środowiska pracy przy czynnościach związanych z usuwaniem wyrobów azbestowych**, wykonywanych przez firmy spoza obszaru powiatu sępoleńskiego. Z **48** zakładów zaplanowanych do kontroli, nie skontrolowano 4 obiektów z powodu ich likwidacji lub braku zatrudnionych pracowników. W to miejsce skontrolowano inne objekty. Ogółem skontrolowano **49 zakładów pracy**.

Wydano **22 decyzje** z zakresu bieżącego nadzoru sanitarnego, w tym **1 decyzję zmieniającą** i **1 umarzającą**. Łącznie wydano **160 nakazów** w niniejszych decyzjach.

Do najczęściej stwierdzanych nieprawidłowości należy zaliczyć uchybienia w zakresie:

- poprawy stanu sanitarno – higienicznego pomieszczeń – **37**,
- substancji chemicznych i ich mieszanin – **24**,
- przeprowadzenia badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy – **11**,
- czynników biologicznych – **9**.

NARAŻENIE NA CZYNNIKI SZKODLIWE

Liczba wszystkich zakładów pracy z przekroczeniami najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń wynosi **16**. W roku 2016 skontrolowano **10** zakładów pracy, w których stwierdzono przekroczenia dopuszczalnych natężeń hałasu. Ogólna liczba pracowników

zatrudnionych w przekroczeniach NDN hałasu na terenie powiatu sępoleńskiego wynosi **62 osoby**.

W roku 2016 w żadnym z kontrolowanych zakładów nie stwierdzono przekroczenia Najwyższego Dopuszczalnego Stężenia pyłu ani Najwyższego Dopuszczalnego Natężenia drgań.

W zakładach, w których stwierdzono przekroczenia NDN hałasu, a w których specyfika i charakter zakładów pracy nie pozwalają w pełni wyeliminować przekroczeń hałasu pracodawcy wdrożyli program działań organizacyjno-technicznych zmierzających do ograniczenia narażenia na hałas. Pracownicy stosują odpowiednie ochronniki słuchu. Ponadto maszyny i urządzenia są na bieżąco remontowane i konserwowane, stare maszyny wymieniane są na nowe. Stosowane są również rotacje na stanowiskach pracy oraz zmianowość pracy maszyn.

W związku z powyższym roku 2016 **nie wydano żadnej decyzji nakazującej obniżenie natężenia hałasu oraz stężenia pyłu.**

Nadzór nad substancjami i mieszaninami niebezpiecznymi

Na terenie powiatu sępoleńskiego pod nadzorem znajduje się:

- **2 producentów** substancji chemicznych,
- **2 dalszych użytkowników** – formulatorów,
- **24 dystrybutorów** substancji chemicznych i ich mieszanin,
- **68 stosujących** substancje chemiczne i mieszaniny (którzy nie są formulatorami).

W roku **2016** skontrolowano **7 dystrybutorów oraz 20 stosujących substancje chemiczne i ich mieszaniny**. Łącznie przeprowadzono **27 kontroli**.

W trakcie **9 kontroli** stwierdzono naruszenie przepisów w zakresie nadzoru nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami. Dotyczyły one braku aktualnego spisu stosowanych substancji niebezpiecznych, mieszanin niebezpiecznych, substancji stwarzających zagrożenie lub mieszanin stwarzających zagrożenie oraz braku kart charakterystyki, w związku z czym zostało wydanych 9 decyzji nakazujących usunięcie nieprawidłowości, wszystkie z nich zostały wykonane.

Nadzór nad szkodliwymi czynnikami biologicznymi

Na terenie powiatu sępoleńskiego znajduje się **76 zakładów pracy**, w których występują szkodliwe czynniki biologiczne. Łącznie na działanie tych czynników narażonych jest **592 pracowników**.

W 2016r. skontrolowano **19 zakładów pracy**, przeprowadzając łącznie **19 kontroli**.
Wydano 5 decyzji, w których zawarto **14 nakazów** dotyczących:

- brak oceny ryzyka dotyczącego czynników biologicznych (5 nakazów),
- brak rejestru prac narażających na pracę w narażeniu na czynniki biologiczne z grupy 3 lub 4 (3 nakazy),
- brak rejestru pracowników pracujących w narażeniu na czynniki biologiczne z grupy 3 lub 4 (3 nakazy),
- brak piktogramów ostrzegających przed narażeniem na czynniki biologiczne (3 nakazy).

Wszystkie nakazy ujęte w decyzjach zostały wykonane.

Nadzór nad czynnikami rakotwórczymi lub mutagennymi w środowisku pracy

W ewidencji PSSE w Sępólnie Kraj. znajduje się **12 zakładów**, w których występują czynniki rakotwórcze lub mutagenne. W 2016r. skontrolowano **5 zakładów pracy**, w których narażonych na czynniki rakotwórcze jest 91 pracowników (w tym 9 kobiet). Przeprowadzono łącznie **6 kontroli**, z czego **2 kontrole** przeprowadzono podczas prac związanych z usuwaniem wyrobów zawierających azbest. Prace te wykonywane były przez firmy spoza powiatu sępoleńskiego. Podczas jednej z kontroli przeprowadzono badania i pomiary pyłów azbestu przez pracowników Wojewódzkiej Stacji Sanitarnej - Epidemiologicznej w Bydgoszczy, w trakcie których nie odnotowano przekroczeń NDN pyłu oraz NDS reparabilnych włókien azbestu.

Wydano 2 decyzje, w których zawarto **5 nakazów** dotyczących:

1. Przedstawienia do wglądu rejestru prac, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym lub mutagennym (3 nakazy),
2. Przedstawienia do wglądu rejestru pracowników narażonych na działanie substancjami chemicznymi, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym (2 nakazy).

Nadzór nad produktami biobójczymi

W roku 2016 łącznie przeprowadzono **2 kontrole** dotyczących produktów biobójczych, które dotyczyły wprowadzania do obrotu produktów biobójczych wskazanych w pismach otrzymanych od PWIS w Bydgoszczy. W trakcie trwania kontroli sprawdzono produkty biobójcze znajdujące się w obrocie, ocenie poddano 2 produkty biobójcze. W związku z czym nieprawidłowości nie stwierdzono.

W roku 2016 nie wydano żadnych decyzji dotyczących produktów biobójczych.

CHOROBY ZAWODOWE

W roku 2016 Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Sępólnie Krajeńskim przeprowadził 9 postępowań w sprawach chorób zawodowych, W roku 2016 do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Sępólnie Kraj. wpłynęły **2 zgłoszenia podejrzeń** choroby zawodowej (przewlekłe choroby układu ruchu wywołane sposobem wykonywania pracy oraz przewlekła choroba narządu głosu spowodowana nadmiernym wysiłkiem głosowym trwającym co najmniej 15 lat. Wydano **3 decyzje** tj.:

- **2** decyzje umarzające postępowanie ws. choroby zawodowej,
- **1** decyzja o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej.

NADZÓR NAD PRZESTRZEGANIEM ZAPISÓW USTAWY O PRZECIWDZIAŁANIU NARKOMANII

Podczas wykonywania zadań bieżącego nadzoru sanitarnego na terenie powiatu sępoleńskiego nie stwierdzono sklepów z „dopalaczami”. W roku 2016 przeprowadzono **7 kontroli** dotyczących środków zastępczych, z czego **3 kontrole** dotyczące środków zastępczych (lokal prywatny, 2x sklep spożywczy).

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Sępólnie Krajeńskim wydał w 2016r. 1 decyzję orzekającą o przepadku na koszt Skarbu Państwa i zniszczeniu na koszt Skarbu Państwa dowodów rzeczowych w postaci substancji występujących w środkach zastępczych. Zabezpieczone produkty w momencie ich zatrzymania były własnością mieszkańców powiatu sępoleńskiego.

Na terenie powiatu w roku 2016 **nie stwierdzono wprowadzania do obrotu środków zastępczych.**

WNIOSKI

Najliczniejszą grupą nieprawidłowości stwierdzanych w zakładach pracy podczas kontroli sanitarnych w powiecie sępoleńskim są uchybienia w zakresie nieprawidłowego stanu higieniczno-sanitarnego pomieszczeń oraz nieprawidłowości związanych z substancjami chemicznymi i ich mieszaninami. Najmniej uchybień występuje w zakładach pracy, w których działa służba BHP oraz pracodawcy rozumieją potrzebę dbania o dobre warunki pracy.

Jako główne przyczyny powstawania uchybień dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy można wskazać:

- wysokie koszty, jakie musi ponieść pracodawca za wykonanie badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia (często zakład zatrudnia tylko 1-3 pracowników),
- niewłaściwą interpretację lub nieznaną przepisy prawnych przez pracodawców
- lub osoby odpowiedzialne za bezpieczne i higieniczne warunki pracy w zakładach,
- brak odpowiednich służb bhp.

Reasumując, stan sanitarno – higieniczny środowiska pracy w zakładach na terenie powiatu sępoleńskiego ciągle budzi dużo zastrzeżeń, jednakże nieustający rozwój technologiczny zakładów oraz rosnąca wśród pracodawców świadomość konieczności ochrony zdrowia i życia pracowników wskazuje na poprawę warunków pracy w najbliższych latach.

WARUNKI SANITARNO-HIGIENICZNE W SZKOŁACH I INNYCH PLACÓWKACH OŚWIATOWO – WYCHOWAWCZYCH

Działalność Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie higieny dzieci i młodzieży ma na celu zapewnienie bezpiecznych warunków i odpowiedniego standardu higienicznego procesu nauczania, pobytu i wypoczynku dzieci i młodzieży w szkołach, przedszkolach i innych placówkach oświatowo – wychowawczych.

INFORMACJE WSTĘPNE:

Liczba placówek (ogółem) nadzorowanych przez Stanowisko ds. Higieny Dzieci i Młodzieży w 2016r. :

a) stałych - 43 (1 żłobek, 1 klub dziecięcy, 9 przedszkoli, 3 gminne pracownie edukacji kulturalnej, 10 szkół podstawowych, 2 gimnazja, 11 zespołów szkół, 2 świetlice terapeutyczne, 1 dom pomocy społecznej, 1 schronisko młodzieżowe, 1 zielona szkoła, 1 warsztat terapii zajęciowej),

b) sezonowych – 49 (4 placówki wypoczynku zimowego, 45 placówek wypoczynku letniego).

W roku 2016 przeprowadzono **128 kontroli sanitarnych**. W wyniku przeprowadzonych kontroli wydano **6 decyzji merytorycznych** dotyczących poprawy stanu sanitarno – higienicznego:

Decyzje dotyczyły usunięcia poniższych nieprawidłowości:	Liczba
<i>Ciągów komunikacyjnych w budynkach (nawierzchnie, schody, zabezpieczenia kaloryferów itd.) i/lub szatni</i>	2
<i>Sal lekcyjnych i innych sal zajęć dla dzieci i młodzieży</i>	4
<i>Dostosowania mebli i/lub posiadania certyfikowanych mebli oraz sprzętu sportowego</i>	1
<i>Stanu sanitarno-higienicznego toalet, w tym sprawności technicznej armatury oraz wyposażenia w środki higieniczne</i>	2
<i>Warunków prowadzenia zajęć WF</i>	1
<i>Badań do celów sanitarnych</i>	1
<i>Systemu I pomocy (apteczki, instrukcje itp.)</i>	1
<i>Braku procedur HACCP</i>	2
<i>Złego stanu technicznego bloku żywieniowego</i>	3
<i>Inne (jakie?): wycofanie z użytkowania uszkodzonych naczyń stołowych i kuchennych -1, brak wentylacji - 1</i>	

STAN SANITARNO - HIGIENICZNY PLACÓWEK OŚWIATOWO - WYCHOWAWCZYCH

W wyniku przeprowadzonych kontroli w **6** obiektach (co stanowi 14 % wszystkich obiektów stałych) stwierdzono nieprawidłowości w zakresie stanu sanitarno - higienicznego.

W porównaniu z rokiem 2015 wykonano w kontrolowanych placówkach porównywalną ilość prac remontowych. Poprawa zarówno w zakresie warunków technicznych jak i higienicznych jest zauważalna.

W 2016 roku nastąpiły zmiany w infrastrukturze nadzorowanych placówek:

- przy Szkole Podstawowej w Dużej Cerkwicy oddano do użytkowania salę gimnastyczną.

- zakończono rozbudowę żłobka w Centrum Małego Dziecka i Rodziny w Sępólnie Krajeńskim.
- w 2016r. zawieszono działalność 1 z 4 gminnych pracowni edukacji kulturalnej. Przyczyną była zbyt mała liczba uczęszczających na zajęcia dzieci.
- w 2016 roku nieczynne były 2 placówki tj. Schronisko Młodzieżowe w Sępólnie Krajeńskim z powodu remontu, oraz Zespół Wychowania Przedszkolnego w Pęperzynie – brak naboru dzieci w wieku przedszkolnym.

BADANIA ŚRODOWISKA SZKOLNEGO

Rok	Badania ogółem	w tym:			
		natężenie oświetlenia sztucznego	tygodniowy rozkład lekcji	stoły i krzesła	temperatura pomieszczeń
2014	378	30	126	222	0
2015	378	72	127	179	0
2016	633	2	120	189	0

Natężenie oświetlenia sztucznego.

Pomiary przeprowadzono w: żłobku - 2 badania – 20 oznaczeń - nieprawidłowości nie stwierdzono.

Tygodniowy rozkład lekcji:

Przebadano łącznie 120 oddziałów: 32 w szkołach podstawowych (64 oznaczenia), 69 w zespołach szkół (138 oznaczeń) i 19 w gimnazjach (38 oznaczenia). Badanie dotyczyło klas 4-6 oraz gimnazjów -nieprawidłowości nie stwierdzono.

Meble szkolne:

Przebadano łącznie 189 stanowisk pracy gimnazjalistów, co daje 576 oznaczeń (krzesło, ławka, wzrost). Stwierdzone niedostosowanie mebli do wzrostu uczniów zostało usunięte w drodze decyzji administracyjnej.

Temperatura pomieszczeń:

Nie prowadzono badań w tym zakresie.

NADZÓR NAD SUBSTANCJAMI I PREPARATAMI CHEMICZNYMI

Jednym z elementów kontroli sanitarnej jest nadzór nad niebezpiecznymi substancjami i ich mieszaninami w szkołach. Kontrolowane zagadnienia to aktualny spis, posiadanie kart charakterystyki, właściwe oznakowanie i przechowywanie niebezpiecznych substancji i ich mieszanin oraz zapoznanie uczniów z zasadami BHP w tym zakresie. W/w zagadnienia skontrolowano w **11** placówkach (tj. gimnazjach i zespołach szkół). W kilku placówkach znajdują się przeterminowane i nieużywane odczynniki chemiczne, które powinny być zutylizowane. W 2016r. żadna ze szkół nie przekazywała chemikalii do utylizacji.

DOŻYWIANIE

Wszystkie szkoły prowadzą dożywianie. Posiłki podawane są w formie:

- pełnego obiadu (107 dzieci),
- ciepłego posiłku jednodaniowego (816 dzieci).

łącznie z posiłków w szkole korzysta 923 dzieci (w 2013r. – 1080 dzieci, w 2014r. – 766, w 2015r. - 915), co stanowi zaledwie **19%** całej populacji uczniowskiej szkół podstawowych i gimnazjalnych. Z tego **55,2%** (505 – 2016r., 593 – 2015r., 683 - 2014r., 911 - 2013r.) to posiłki dofinansowywane przez ośrodki pomocy społecznej i inne organizacje charytatywne. Ponadto 18 szkół oferuje ciepły napój z czego korzysta **1480** uczniów. Systematycznie poprawiają się także warunki sanitarne pomieszczeń, w których są przygotowywane bądź wydawane oraz spożywane posiłki. Szczególnemu nadzorowi poddano warunki transportu oraz jakość posiłków dostarczanych przez firmy cateringowe. Wspólnie z pracownikiem Higieny Żywności, Żywienia i PU prowadzi się w szkołach bieżący nadzór. W 2016r. stwierdzono nieprawidłowości w 4 obiektach – zostały wydane decyzje administracyjne. Do końca roku placówki wykonały wszystkie zalecenia. Nie odnotowano także negatywnych sygnałów względem działalności jak i jakości posiłków dostarczanych przez firmy cateringowe do szkół. Większość szkół podstawowych i zespołów szkół przystąpiła także do programów „Szklanka mleka” (korzystało 2450 dzieci) oraz „Owoce w szkole” (korzystało 1454 dzieci).

Z dniem 1.08.2016r. nastąpiła nowelizacja rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach, w związku z powyższym przy współpracy z Sekcją Higieny Żywności, Żywienia i PU podczas kontroli sanitarnych zwraca się uwagę na przestrzeganie zapisów w.w. rozporządzenia.

PROFILAKTYCZNA OPIEKA ZDROWOTNA NAD UCZNIAMI

W zakresie profilaktycznej opieki zdrowotnej nad uczniami w przedszkolach i szkołach odczuwa się znaczny niedosyt. Żadne z przedszkoli nie posiada gabinetu profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej. Na terenie szkół (23) jest ich **6** co stanowi **26%**. Oprócz braku odpowiednich pomieszczeń do świadczenia usług pielęgniarskich jest jeszcze ich problem ich częstotliwości. W wiejskich szkołach pielęgniarki pracują zadaniowo i w szkole są obecne raz na dwa tygodnie. Opieki lekarskiej na terenie szkół brak całkowicie. Gabinety lekarza stomatologa znajdowały się w 2 placówkach nauczania i wychowania na terenie powiatu sępoleńskiego. Gabinety te zostały unieruchomione w 2014r., i do chwili obecnej są nieczynne. Ponadto zmniejszyła się także liczba stomatologów w powiecie posiadających umowy na świadczenie usług stomatologicznych w ramach NFZ (obecnie 6 gabinetów stomatologicznych i 1 ortodontyczny).

NADZÓR NAD SZKOŁAMI PONADGIMNAZJALNYMI

Powiatowa Stacja Sanitarно - Epidemiologiczna w Sępólnie Kraj. jest jednostką zespolonej administracji powiatu sępoleńskiego skutkiem czego nie prowadzi nadzoru na szkołami ponadgimnazjalnymi, Zespołem Szkół nr 2 w Sępólnie Kraj., Poradnią Psychologiczno - Pedagogiczną w Sępólnie Kraj., oraz Placówką Opiekuńczo - Wychowawczą Wielofunkcyjną w Więcborku i Małej Cerkwicy. Nadzór w tych obiektach pełni Wojewódzka Stacja Sanitarно - Epidemiologiczna w Bydgoszczy. Z informacji przekazanych przez Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego Bydgoszczy w roku 2016 skontrolowane zostały: Zespół Szkół Licealnych w Sępólnie Krajeńskim, Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Sępólnie Krajeńskim, Zespół szkół nr 2 w Sępólnie Krajeńskim, Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Sypniewie. Wszystkie placówki otrzymały ocenę pozytywną.

ZAMKNIĘCIA / UNIERUCHOMIENIA / WYŁĄCZENIE Z UŻYTKOWANIA OBIEKTU LUB JEGO CZĘŚCI

W 2016 roku nie wystąpiły żadne sytuacje skutkiem których nastąpiłoby zamknięcie, unieruchomienie bądź wyłączenie z użytkowania obiektu szkolnego lub jego części.

OCENA WYPOCZYNKU DZIECI I MŁODZIEŻY**Wypoczynek zimowy.**

W minionym roku w okresie ferii zimowych skontrolowano **4 turnusy wypoczynkowe** na terenie powiatu. Były to 2 obozy sportowe przyjazdne oraz 2 wypoczynki w miejscu zamieszkania dla młodzieży z terenu gminy Sępólno Krajeńskie zorganizowane przez Centrum Sportu i Rekreacji w Sępólnie Kraj. Dzieci z naszego terenu mogły także uczestniczyć w różnorodnych zajęciach organizowanych w ramach swojej działalności przez biblioteki, domy kultury, świetlice wiejskie.

Wypoczynek letni.

W okresie wakacji letnich łącznie objęto nadzorem **45 turnusów wypoczynkowych**.

Większość turnusów miało charakter wyjazdowych obozów sportowych (38). Objęto nadzorem także 7 placówek wypoczynku w miejscu zamieszkania. łącznie wypoczywało 1299 uczestników wypoczynku.

Uczestnicy wypoczynku korzystali z miejscowych kąpielisk będących pod nadzorem PPIS w Sępólnie Kraj. Dzieci i młodzież trenowały różne dyscypliny sportowe. Podczas wypoczynku wystąpiło 9 zachorowań – zranienia, kontuzje, wymioty, pokąsanie przez kleszcze.

Wspólne kontrole przeprowadzono z pracownikiem Higieny Żywności, Żywienia i PU - 12 oraz pracownikiem ds. Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia. Wszystkim uczestnikom wypoczynku przekazano i omówiono z nimi materiały edukacyjne z zakresu realizacji akcji informacyjnej pn. „Bezpieczne Wakacje”, dotyczące m.in. zasad bezpiecznego wypoczynku nad wodą, profilaktyki uzależnień, zatruc pokarmowych, chorób odkleszczowych oraz bezpiecznego opalania się. Dla 7 grup zorganizowano spotkanie z funkcjonariuszem Policji. W pokazie motocykla ratowniczego i pogadance z ratownikiem medycznym uczestniczyły 3 grupy. Kontrolą objęto także przestrzeganie wymagań ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych - nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie.

WNIOSKI

- Podsumowując stan sanitarno - higieniczny w nadzorowanych placówkach zauważamy systematyczną poprawę zarówno w zakresie warunków technicznych jak i higienicznych.
- Na nadzorowanym terenie nie funkcjonuje żadna placówka bez wodociągu publicznego. Nigdzie nie występują ustępy zewnętrzne. Obecnie 28 na 44 placówki są podłączone do kanalizacji. Pozostałe posiadają zbiorniki bezodpływowe - szamba. Placówki mają podpisane umowy na odbiór nieczystości płynnych i odpadów komunalnych z zakładami gospodarki komunalnej. We wszystkich placówkach jest także zapewniona ciepła woda w sanitariatach dla uczniów, poprawia się także sytuacja w zakresie wyposażenia w środki higieniczne.
- Nadal istotny problem stanowi brak gabinetów profilaktyki zdrowotnej i opieki przedlekarskiej w szkołach. Pielęgniarki w większości placówek korzystają z pomieszczeń zastępczych, w których nie są zapewnione odpowiednie warunki do prowadzonych przez nie działań.

- Odnotowano niewielki wzrost liczby dzieci korzystających z ciepłych posiłków w szkołach zarówno tych finansowanych przez ośrodki pomocy społecznej jak i wykupywanych przez rodziców.
- W 2016r. kilkakrotnie podejmowano działania związane ze zwalczaniem wszawicy w przedszkolach i szkołach. Do Sekcji Nadzoru Przeciwepidemicznego nie zgłoszono przypadków zachorowania na świerzb. Nie odnotowano zgłoszeń owsicy. Zachorowań tych obecnie lekarze nie mają już obowiązku zgłaszać do PSSE. Pomoc polegała na udostępnieniu placówkom materiałów edukacyjnych zarówno dla personelu szkoły jak i rodziców (ulotki, prezentacje) oraz umieszczaniu na bieżąco na stronie internetowej stacji wszelkich dostępnych związanych tematycznie opracowań.
- Podczas kontroli sanitarnych nie stwierdzono łamania zapisów ustawy z dnia 9 listopada 1995r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych.
- Zauważalna jest poprawa w zakresie bazy sportowej. Oddano do użytku salę gimnastyczną przy Szkole Podstawowej w Dużej Cerkwicy. W chwili obecnej tylko w jednej szkole podstawowej (Sz. Podstawowa Przepałkowo - 80 uczniów) brak jest sali gimnastycznej, uczniowie nie mają także możliwości skorzystania z sali zastępczej np. w świetlicy wiejskiej. Zajęcia wychowania fizycznego przy niesprzyjającej pogodzie odbywają się więc na korytarzu szkolnym, raz w tygodniu dzieci korzystają z sali gimnastycznej w Sośnie.
- Podczas prowadzonego nadzoru sanitarnego nie zaobserwowano nadmiernego zagęszczenia uczniów w klasach. W trzech szkołach na terenie powiatu sępoleńskiego funkcjonuje dwuzmianowy system lekcyjny.

**SYTUACJA
EPIDEMIOLOGICZNA
CHORÓB ZAKAŹNYCH**

Ocena sytuacji epidemiologicznej chorób zakaźnych w powiecie sępoleńskim została sporządzona, wzorem lat ubiegłych w oparciu o dane, o przypadkach zachorowań i zakażeń, jakie wpłynęły do Powiatowej Stacji Sanitarnej - Epidemiologicznej w Sępólnie Kraj., w 2016 roku, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi (ustawa z dnia

5 grudnia 2008 roku o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych (t.j. Dz. U. z 2016r., poz. 1866 z późn. zm.) oraz danych z obszaru województwa kujawsko-pomorskiego.

Zgłaszania, kwalifikacje i rejestracje zachorowań na niektóre choroby zakaźne odbywały się zgodnie z „Definicjami przypadków chorób zakaźnych”, opracowanych na potrzeby nadzoru epidemiologicznego.

W 2016 roku nastąpił wzrost zarejestrowanych przypadków zachorowań - 525 zgłoszeń, w analogicznym okresie 2015 roku zgłoszono 492 przypadków zachorowań. Przeprowadzono 190 wywiadów epidemiologicznych. Przeprowadzono 65 kontroli w placówkach wykonujących działalność leczniczą. Wydano 22 decyzje administracyjne.

Sytuację epidemiologiczną na terenie powiatu sępoleńskiego, można ocenić jako korzystną i względnie stabilną, za wyjątkiem jednostek chorobowych w grupie których odnotowano wzrost zachorowań:

- **ospa wietrzna** - niekorzystna sytuacja epidemiologiczna ospy wietrznej występuje w całej Polsce od kilku lat,
- **krztusiec** – odnotowano wzrost zachorowań na krztusiec w skali całego kraju,
- **borelioza** – zarejestrowane postacie kliniczne borelioz:
  - 12 przypadków: rumień wędrujący (*Erytema migrant* – EM),
  - 1 przypadek: zapalenie stawów (*Lyme arthritis* – LA),
- **WZW typu B BNO** (bliżej nieokreślony) – wzrost rejestracji zachorowań, częściowo spowodowany był zmianami definicji WZW typu B, na potrzeby nadzoru epidemiologicznego,
- **zakażenia adenowirusami** – wszystkie przypadki dotyczyły dzieci, poddanych hospitalizacji,
- **zachorowania/podejrzenia zachorowań na grypę i zachorowania grypopodobne** – mała liczba osób zaszczepionych p/grypie, szczególnie z grup ryzyka powikłań grypy,
- **Salmonelozы** – do najczęstszych przyczyn zakażeń bakteriami Salmonella, należały: złe nawyki żywieniowe, brak przestrzegania zasad higieny żywienia i żywności oraz zakup jaj z nieznanego źródła,
- **kiła** - zgłoszono 2 przypadki – przypadkowe kontakty seksualne,
- **zatrucia naturalnie toksycznymi substancjami** – 1 przypadek zatrucia grzybami.

Niższe współczynniki zapadalności, dotyczyły przede wszystkim następujących jednostek chorobowych:

- wirusowych zakażeń jelitowych, wywołanych przez rotawirusy,
- zakażeń jelitowych wywołanych przez *Clostridium difficile*,
- przypadków w zakresie - styczeń i narażenie na wściekliznę/potrzeba szczepień,
- WZW typu C,
- rozpoznanych przypadków gruźlicy, których liczba była najniższa od 2010r,

- nie zarejestrowano jednostek chorobowych, zespołów objawów oraz zdarzeń, których wystąpienie powoduje uruchomienie systemu wczesnego ostrzegania.

Realizacja obowiązkowych szczepień ochronnych utrzymywała się na poziomie zbliżonym do lat poprzednich.

OCENA SYTUACJI EPIDEMIOLOGICZNEJ W ZAKRESIE CHOROÓB ZAKAŹNYCH OBJĘTYCH PROGRAMEM OBOWIĄZKOWYCH SZCZEPIEŃ OCHRONNYCH. OCENA STANU SZCZEPIENIA POPULACJI.

***Krztusiec** jest ostrą, bakteryjną chorobą dróg oddechowych, głównie wieku dziecięcego. Charakterystycznym objawem choroby jest długotrwanie utrzymujący się napadowy kaszel z wydzielaniem lepkiej plwociny. Jedynym źródłem zakażenia jest chory człowiek. Zakażenie następuje drogą powietrzno- kropelkową*

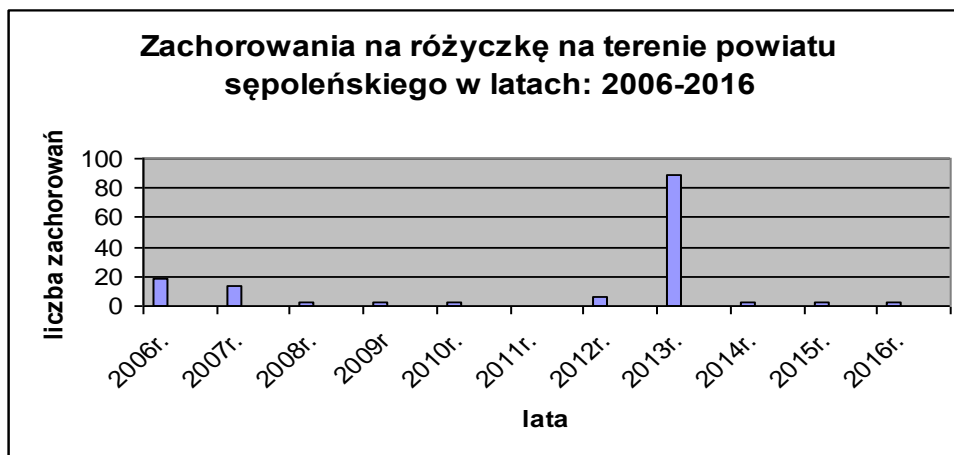
Na terenie powiatu sępoleńskiego w 2016 roku zarejestrowano 4 przypadki zachorowań na **krztusiec** (wiek: 2, 28, 65, 77 lat), 2 osoby były zaszczepione przeciwko tej chorobie. W 3 przypadkach wykonano badania laboratoryjne - 1 przypadek (osoba dorosła) spełniał kryteria dla definicji przypadku potwierdzonego. W 2015 roku nie zarejestrowano zachorowań na krztusiec. Zachorowalność była około 2,8 krotnie niższa w porównaniu do wartości w województwie.

***Świnka** jest ostrą chorobą wieku dziecięcego, wywoływaną przez wirus, który przenosi się z człowieka na człowieka przez bezpośredni kontakt, drogą kropelkową, czasem przez przedmioty zanieczyszczone śliną osób chorych. Osoba zakażona może zakażać inne osoby przez okres 3 dni przed wystąpieniem objawów do około 9 dni po ich ustąpieniu. Okres inkubacji trwa średnio 16–18 dni. Po nim pojawiają się objawy w tym głównie bolesne, jedno lub dwustronne powiększenie ślinianek.*

W analizowanym okresie, odnotowano 1 zachorowanie (możliwe) na **świnke**: mężczyzna lat 19, nie poddany immunizacji. W roku ubiegłym zarejestrowano 2 zachorowania na świnkę.

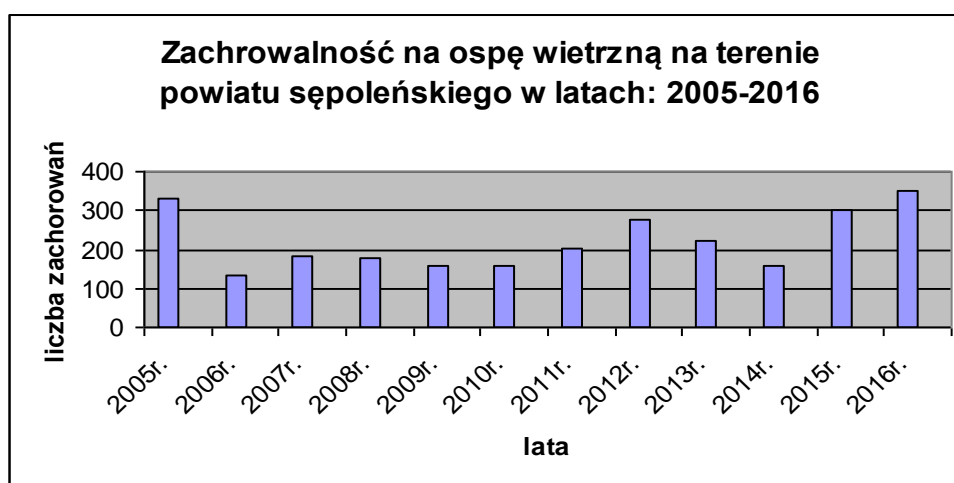
***Różyczka** jest charakterystyczną chorobą wieku dziecięcego i wówczas przebiega stosunkowo łagodnie. W przypadku, jednak gdy do zakażenia dojdzie u kobiet w ciąży, może to doprowadzić do poważnych zaburzeń w rozwoju płodu. Człowiek chory jest zakaźny dla innych osób w okresie 7 dni przed pojawieniem się wysypki do 5–8 dni po jej ustąpieniu.*

W roku 2016 zgłoszono, podobnie jak w dwóch latach wcześniejszych, 2 przypadki (możliwe) **różyczki**. Zachorowania dotyczyły dziewczynek – lat 8 i 9, zaszczepionych przeciwko różyczce, zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych. Dzieci były leczone ambulatoryjnie. Zapadalność w powiecie sępoleńskim była około 1,6 krotnie wyższa w porównaniu z województwem.

Ospa wietrzna występuje zwykle u dzieci. Na ogół stwierdza się u nich łagodne objawy kliniczne takie jak brak łaknienia, ból głowy, osłabienie, niewysoka gorączka, wysypka. U młodzieży i dorosłych może charakteryzować się znacznym nasileniem objawów. Ryzyko wystąpienia powikłań po zachorowaniu (np. wtórne zakażenia bakteryjne skóry, bakteryjne zapalenie płuc, zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych, zapalenie serca itp.) wzrasta wraz z wiekiem.

Zachorowalność na **ospę wietrzną** w 2016 roku wzrosła, w stosunku do roku 2015, w którym zgłoszono 312 zachorowań i wyniosła 353 przypadki. Był to kolejny rok wzrostu zachorowań na tę jednostkę chorobową. Znacząca większość zachorowań miało przebieg łagodny, w 4 przypadkach konieczna była hospitalizacja. Troje z osób chorych było poddanych szczepieniom p/ospie wietrznej. Najlicniejsza grupa wiekowa pacjentów, znalazła się w przedziale: od 5 do 9 roku życia. Współczynnik zapadalności był prawie dwukrotnie wyższy w stosunku do wartości dla województwa, w którym w kolejnym już roku odnotowano tendencję spadkową zachorowań na ospę wietrzną.

W 2016 roku wzrosła (92 osób), w porównaniu z rokiem 2015 (78 osób) ilość dzieci uodpornionych zalecaną szczepionką p/ospie wietrznej oraz w ramach

wprowadzonych pod koniec 2008 roku do Programu Szczepień Ochronnych szczepień dzieci z grup ryzyka.

Nie zanotowano zachorowań na inne choroby i zakażenia przeciw którym stosowane są obowiązkowe szczepienia: **błonica, poliomyelitis, tężec, *Haemophilus influenzae* typu B, odra.**

Obowiązkowe szczepienia ochronne przeciwko **odrze, śwince i różyczce** wykonywane były zgodnie z obowiązującym programem szczepień ochronnych u dzieci w 2 roku życia i 10 roku życia.

Systematycznie uzupełniano szczepienia u dzieci powyżej 10 roku życia, które nie otrzymały dotychczas dwóch dawek szczepionki skojarzonej przeciwko odrze, śwince i różyczce.

INNE CHOROBY WYSYPKOWE WIEKU DZIECIĘCEGO.

Szkarlatynę (płonicę) wywołują niektóre szczepy paciorkowców, produkujące toksynę bakteryjną. Paciorkowce to bakterie wywołujące m.in. anginę. Źródłem zakażenia jest chory na anginę lub płonicę. Zarazić się można drogą kropelkową, a także przez przedmioty lub pokarmy zakażone przez chorego. Choroba wylega się krótko od 1 doby do 5 dni.

W roku 2016 ilość zarejestrowanych zachorowań na **szkarlatynę (płonicę)**, nie uległa zmianie w porównaniu z rokiem 2015 i wyniosła 5 (możliwych) przypadków. Powyższa liczba zbliżona była do stanu z 2010 roku. Współczynnik zapadalności był około 5 krotnie niższy w porównaniu z współczynnikiem zapadalności dla województwa.

Zachorowania miały łagodny przebieg, żaden ze zgłoszonych przypadków nie wymagał hospitalizacji.

OCENA SYTUACJI EPIDEMIOLOGICZNEJ ZATRUCÍ I ZAKAŻEŃ POKARMOWYCH WYWOŁANYCH PRZEZ CZYNNIKI BIOLOGICZNE.**Bakteryjne zatrucia i zakażenia pokarmowe,**

Człowiek może zakazić się poprzez: spożycie żywności zanieczyszczonej **bakteriami Salmonella**, spożycie produktów żywnościowych pochodzących od zwierząt zakażonych (mięso, jaja, mleko), używanie skażonego sprzętu kuchennego, maszyn do produkcji żywności. Pierwsze objawy choroby pojawiają się w okresie od 6 godzin do 3–7 dni od momentu kontaktu z czynnikiem zakaźnym i są to: bóle brzucha, gorączka, biegunka, odwodnienie, nudności, wymioty.

W analizowanym okresie czasowym, w przedziale zachorowań wywołanych pałeczkami **Salmonella sp.**, zgłoszono: 2 przypadki w ognisku rodzinnym zatrucia pokarmowego, 1 zachorowanie sporadyczne oraz 1 przypadek w grupie zakażeń pozajelitowych.

Sytuacja kształtowała się mniej korzystnie niż w roku 2015, w którym zarejestrowano 2 przypadki sporadycznych zatrucí pokarmowych. Podobnie jak w latach wcześniejszych, do wystąpienia zakażeń pokarmowych przyczyniło się: brak przestrzegania higieny rąk, higieny żywienia i żywności oraz nieprawidłowe nawyki żywieniowe.

Pomimo sprawowanego nadzoru nad produkcją i sprzedażą żywności oraz znacznej poprawy warunków socjalno-ekonomicznych, nadal dochodzi do zakażeń pokarmowych, zwłaszcza w wyniku zaniedbań higienicznych. Z tego też powodu, tak istotną rolę pełni edukacja prozdrowotna społeczeństwa, propagująca przyswajanie nawyków higieniczno-zdrowotnych już od najmłodszych lat życia.

Zapadalność na salmonellozę w naszym powiecie, utrzymywała się nadal na niskim poziomie i była około 3,2 krotnie niższa w stosunku do zapadalności w województwie.

W omawianym okresie, nie wpłynęło żadne zgłoszenie **zatrucia jadem kiełbasianym**.

Tradycyjnie już, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Sępólnie Kraj., angażował się w działania informacyjno – edukacyjne, typu: „Uroczystości komunijne bez zatrucí pokarmowych”, oraz „Bezpieczne wakacje”.

***Clostridium difficile** to beztlenowa bakteria, która w sprzyjających warunkach wywołuje zapalenie (uszkodzenie) jelita grubego. Zakażenie szerzy się drogą pokarmową i dotyczy przede wszystkim osób starszych, przebywających w szpitalach i domach opieki. Najpoważniejszym czynnikiem sprawczym są antybiotyki ze wszystkich grup farmakologicznych, częściowe lub pełne unieruchomienie, leki zmniejszające odporność i chemioterapia przeciwnowotworowa.*

W 2015 roku zarejestrowano duży wzrost zachorowań na zakażenia jelitowe wywołane przez **Clostridium difficile** – 29 przypadków, w roku 2016 ilość przypadków uległa znacznemu zmniejszeniu i wynosiła 12 sporadycznych zachorowań. Wszyscy pacjenci byli poddani hospitalizacji. Na podstawie przeprowadzonych wywiadów epidemiologicznych ustalono, podobnie jak w roku wcześniejszym, że każdy z pacjentów był obciążony, przynajmniej jednym z czynników ryzyka rozwoju zakażenia w/w bakterią. Najczęstszymi z nich były: antybiotykoterapia, wielochorobowość, wiek (7 osób ≥ 60 lat) i częste hospitalizacje. Ponadto, zarejestrowano 3 sporadyczne przypadki innych bakteryjnych zakażeń jelitowych, nie określonych. Dotyczyły one dzieci z obciążonymi wywiadami chorobowym. Podczas kontaktów z osobami chorymi i członkami rodzin, przeprowadzano działania informacyjno-edukacyjne.

Zapadalność dla całego województwa była około 1,3 krotnie niższa (w 2015 roku – 2.6 krotnie niższa) w stosunku do powiatu sępoleńskiego.

W grupie zatruc naturalnie toksycznymi substancjami zgłoszono 1 przypadek **zatrucia grzybami** - muchomorem sromotnikowym (spożytym jako kania). Rozpoznanie postawiono na podstawie: wywiadu z pacjentem, objawów klinicznych oraz wykrycia wysokiego poziomu amanityny w moczu (test toksykologiczny). Dzięki szybkiemu postawieniu rozpoznania i poddaniu chorego leczeniu, jego stan uległ szybkiej poprawie i nie doszło do poważnego uszkodzenia wątroby.

-wirusowe zakażenia jelitowe,

Rotawirusy są najczęstszą przyczyną występowania u dzieci niebakteryjnych biegunek zakaźnych, chorować mogą również osoby dorosłe. Do zakażenia dochodzi drogą fekalno-oralną na skutek bezpośredniego kontaktu z osobą zakażoną lub jej wydaliniami – głównie poprzez zanieczyszczone kałem ręce, powierzchnie czy przedmioty codziennego użytku, czemu sprzyja nieprzestrzeganie podstawowych zasad higieny. W Polsce dostępne są 2 szczepionki przeciwko rotawirusom dla niemowląt od 6. do 24. tygodnia życia.

Adenowirusy to grupa wirusów, które zazwyczaj powodują choroby układu oddechowego. U dzieci, adenowirusy zwykle powodują podrażnienia dróg oddechowych i przewodu pokarmowego. Nie ma skutecznego sposobu ochrony przed infekcjami wywołanymi przez adenowirusy, dlatego tak ważną rolę odgrywa profilaktyka. Aby ograniczyć rozprzestrzenianie się adenowirusów, należy przywiązywać szczególną uwagę do zachowania higieny.

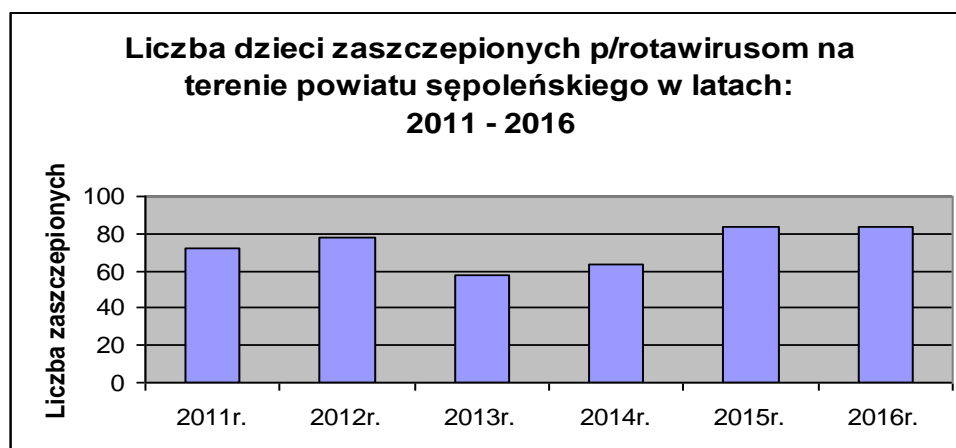
Spośród **wirusowych zakażeń jelitowych**, w analizowanym okresie 2016 roku zarejestrowano 46 zachorowań, co stanowi nieznaczny spadek w stosunku do roku 2015r. w którym zarejestrowano 49 przypadków. 32 zachorowania wywołane były przez

rotawirusy, 13 przypadków przez **adenowirusy i 1** przypadek **przez norowirusy**. W grupie wiekowej dzieci do lat 2 wystąpiło 25 zachorowań.

We wszystkich w/w przypadkach, chorzy poddani byli hospitalizacji. Na uwagę zasługuje przesunięcie liczby zakażeń wirusowych, w kierunku adenowirusów, których liczba sukcesywnie rośnie.

Współczynnik zapadalności w grupie zakażeń rotawirusowych, był około 1,3 krotnie wyższy w stosunku do wartości w województwie.

Najskuteczniejszą metodą zapobiegania zakażeniom rotawirusowym u małych dzieci, pozostają szczepienia ochronne, szczepionką doustną. W przypadku pozostałych wirusów, zapobieganie polega przede wszystkim na: przestrzeganiu zasad higieny osobistej oraz higieny żywienia i żywności.

Liczba dzieci zaszczepionych p/rotawirusom pozostawała na jednakowym poziomie, w porównaniu z rokiem 2015 i wynosiła: 84 osoby.

Nie zarejestrowano zachorowań o etiologii norowirusowej i wzw typu A.

Biegunki i zapalenia żołądkowo-jelitowe u dzieci do lat 2 o etiologii nieokreślonej.

W roku 2016, ogólna liczba zarejestrowanych zachorowań uległa nieznacznemu spadkowi w stosunku do 2015 roku i wynosiła 20 przypadków, w tym **4 u dzieci do lat 2**.

Współczynnik zapadalności był ok. 2 krotnie niższy od współczynnika w województwie.

OGNISKA ZATRUĆ I ZAKAŻEŃ POKARMOWYCH

Odnotowano 2 ogniska chorób przenoszonych drogą pokarmową:

1. Ognisko choroby przenoszonej drogą pokarmową, wywołanej przez Rotawirusy, które wystąpiło w mieszkaniu prywatnym. Na podstawie analizy przebiegu zachorowań, objawów oraz wyników badań laboratoryjnych ustalono, że czynnikiem etiologicznym

w rodzinnym ognisku choroby przenoszonej drogą pokarmową były Rotawirusy. Przyjęto, że wysoce prawdopodobną drogą zakażenia, była droga kontaktowa poprzez styczność ze skażonymi powierzchniami lub przedmiotami, a czynnikiem wspomagającym wystąpienie zachorowań był brak przestrzegania higieny rąk przez dzieci.

2. Ognisko choroby przenoszonej drogą pokarmową, wywołanej przez *Salmonellę* spp., które wystąpiło także w mieszkaniu prywatnym. Na podstawie wyników badań laboratoryjnych, przeprowadzonego dochodzenia epidemiologicznego oraz analizy retro- i prospektywniej wykazano, że **czynnikiem etiologicznym zatrucia była *Salmonella Enteritidis***. Przyjęto, że źródłem zakażenia były pierwotnie zakażone jaja kurcze.

Prawdopodobnym nośnikiem zatrucia pokarmowego była potrawa: tatar z jajkami, przygotowana z dodatkiem surowych jaj kurzych, nie poddanych obróbce termicznej.

Czynnikiemami wspomagającymi zakażenie były: brak mycia i dezynfekcji jajek, zakupionych z nieznanego źródła oraz złe nawyki żywieniowe.

W obu przypadkach, rodzinom udzielono informacji na temat etiologii oraz dróg szerzenia się zakażeń pokarmowych i instruktażu w zakresie przestrzegania higieny osobistej oraz higieny żywienia i żywności.

OCENA SYTUACJI EPIDEMIOLOGICZNEJ CHORÓB PRZENOSZONYCH PRZEZ NARUSZENIE CIĄGŁOŚCI TKANEK ZE SZCZEGÓLNYM UWZGLĘDNIENIEM WZW TYPU B, WZW TYPU C, HIV/AIDS.

Wirusowe zapalenie wątroby typu B (WZW B) jest chorobą wywoływaną przez wirus B zapalenia wątroby (HBV). Objawy choroby związane są z uszkodzeniem komórek wątroby. WZW B może przebiegać bez symptomatycznych objawów ostrej czy przewlekłej infekcji. Okres wylegania choroby jest dość długi i wynosi przeciętnie 60–90 dni (czasem 6 miesięcy i dłużej). Największe znaczenie dla zakażenia ma naruszenie ciągłości tkanek i kontakt (uszkodzonej skóry, śluzówek) ze skażoną krwią lub wydzielinami ciała (surowicą, spermą, śliną. Szczepienia przeciwko WZW B są aktualnie najbardziej efektywnym sposobem zapobiegania zakażeniu.

W 2016 roku nie zarejestrowano żadnego przypadku zachorowania na **ostre WZW typu B**, jak również koinfekcji **WZW typu B+C**.

Liczba osób zarejestrowanych w 2016 roku z rozpoznaniem **BNO (bliżej nie określonego) WZW typu B** wynosiła 6 osób, z których: 4 osoby nie były zaszczepione przeciwko WZW B, w 1 przypadku – brak było danych na temat szczepień.

Przebieg **WZW C** jest bardziej skryty niż w przypadku pozostałych WZW. Okres inkubacji trwa od 1–5 miesięcy. U około 80% osób zakażonych zakażenie przebiega bezobjawowo pomimo, iż w tym czasie wirus niszczy komórki gospodarza. U 50–75%

osób zakażonych pojawiają się przewlekłe następstwa choroby, w tym m.in. przewlekłe zapalenie wątroby, marskość, pierwotny rak wątroby. Do zakażenia dochodzi najczęściej poprzez naruszenie ciągłości tkanek i kontakt (uszkodzonej skóry, śluzówek) ze skażoną krwią lub wydzielinami (surowica, sperma, ślina).

Rok 2016 był kolejnym już rokiem spadku liczby zarejestrowanych przypadków **WZW typu C** – 4 zgłoszenia. W roku 2015 zgłoszono 7 zachorowań na tę jednostkę chorobową.

W minionym roku do PSSE w Sępólnie Kraj., wpłynęło 12 nowych zgłoszeń dodatnich wyników badań w kierunku przeciwciał - Anty HCV. W wszystkich przypadkach udało się przeprowadzić wywiady epidemiologiczne oraz działania edukacyjne.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Sępólnie Kraj., przykładając dużą wagę do działań edukacyjnych wobec osób u których powyższy czynnik biologiczny rozpoznano w badaniach przesiewowych. Ważne jest, aby w celu potwierdzenia lub wykluczenia zakażenia, kontynuować dalszą diagnostykę w poradni hepatologicznej, do której powinien skierować pacjenta lekarz poz. Jest to niezbędne aby zakwalifikować go do ewentualnego leczenia lub dalszego monitorowania.

W analizowanym okresie, nie zarejestrowano **nowo wykrytych zakażeń wirusem HIV**, oraz przypadków zachorowań na **AIDS**.

OCENA SYTUACJI EPIDEMIOLOGICZNEJ W ZAKRESIE INWAZYJNYCH ZAKAŻEŃ PODLEGAJĄCYCH REJESTRACJI.

- *Streptococcus pneumoniae* – nie zarejestrowano.

- *Streptococcus pyogenes* - *Róża to choroba skóry wywoływana przez paciorkowce. Należy do ostrych stanów zapalnych skóry i tkanki podskórnej. Nieleczona lub niewłaściwie leczona może powodować wystąpienie poważnych zaburzeń ogólnoustrojowych.*

W 2016 roku, w grupie chorób inwazyjnych, wywołanych przez *Streptococcus pyogenes* inwazyjną, zgłoszono 2 przypadki **róży**. Zapadalność dla tej jednostki chorobowej była około 4 krotnie niższa w porównaniu z wartościami dla województwa.

- *Neisseria meningitidis* – nie zarejestrowano.

- *Hemophilus influenzae* – nie zarejestrowano.

1. Neuroinfekcje - zakażenie dotyczące układu nerwowego

W grupie neuroinfekcji, w 2016 roku zgłoszono:

- 1 wirusowe zapalenie mózgu, nie określone,

- 1 zapalenie mózgu **inne** i nie określone
- 1 wirusowe zapalenie opon mózgowych, nie określone,
- 1 bakteryjne zapalenie zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych, nie określone,

W 2 przypadkach:

- 1 dotyczącym osoby po przebytych udarze mózgu, w starszym wieku,
- 1 dotyczącym dziecka lat 10, z przewlekłym zapalenie zatok obocznych nosa, przebieg chorób był ciężki, a stan pacjentów po wypisaniu z oddziału szpitalnego wymagał dalszego leczenia.

2. Choroby przenoszone przez kleszcze.

W minionym 2016 roku, zarejestrowano 13 (w 2015 roku – 7) przypadków **boreliozy**. Zapadalność w powiecie sępoleńskim była wyższa od zapadalności w województwie, około 1,1 krotnie. Jeden przypadek dotyczył dziecka – lat 2, pozostałe przypadki dotyczyły osób dorosłych. 6 przypadków było potwierdzonych, 1 przypadek został zakwalifikowany jako prawdopodobny. Nie odnotowano narażenia zawodowego.

W zakresie profilaktyki boreliozy oraz kleszczowego zapalenia mózgu, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Sępólnie Kraj., prowadził tradycyjnie już, działania informacyjno-edukacyjne wśród społeczeństwa. Ryzyko narażenia na kontakt z kleszczem potęguje fakt, że dominującymi strukturami w powiecie sępoleńskim są użytki rolne, które stanowią 65%, lasy i grunty leśne zajmują 24,3%, natomiast pozostałe grunty stanowią 10,4% ogólnej powierzchni terenu Powiatu.

W zakresie występowania chorób odzwierzęcych, kontynuowana jest współpraca z Powiatowym Inspektorem Weterynarii w Sępólnie kraj.

Zachorowalność na gruźlicę na terenie pow. Sępoleńskiego w latach: 2010-2016								
		Miasto			Wieś			Ogółem
Rok	Zakres wiekowy zachorowań	mężczyźni	kobiety	razem (rubryki 1+2)	mężczyźni	kobiety	razem (rubryki 4+5)	(rubryki 3+6)
2016	84-86		1	1	1		1	2
2015	29-74	1	2	3	1		1	4

2014	20-70	1		1	2	1	3	4
2013	36-62	1	2	3	1		1	4
2012	53-87				3		3	3
2011	49-65	2		2	2		2	4
2010	24-66	1		1	8	2	10	11

3. Gruźlica

Źródłem zakażenia prątkiem jest najczęściej chory na gruźlicę prątkujący. Taki chory podczas kaszlu, kichania, odkrztuszania /odpluwania/ głośnego śmiechu, mówienia, wydalą prątki wraz z kropelkami śluzu. Kropelki z zawartymi prątkami unoszą się w powietrzu, wysychają i opadają wraz z wdychanym powietrzem, mogą dostać się do płuc. Tam się "zagnieżdżają". Dochodzi do zakażenia prątkiem. To zakażenie drogą powietrzną, zwane też zakażeniem inhalacyjnym (kropelkowym) jest najczęstszym. Jeden chory prątkujący nie leczony zakaża w ciągu roku średnio od 10 do 15 ludzi.

Na terenie powiatu sępoleńskiego w 2016 roku zarejestrowano 2 przypadki zachorowań na gruźlicę, w tym, jeden przypadek dotyczył gruźlicy płuc i 1 gruźlicy pozapłucnej. Wszystkie osoby z bliskiego otoczenia chorych zostały objęte nadzorem epidemiologicznym.

Jest to najniższa zachorowalność na w/w jednostkę chorobową w naszym powiecie od 2010 roku.

Należy jednak pamiętać, że gruźlica jest podstępna chorobą, w której zakażenie prątkiem nie oznacza zachorowania. Prątki bytują w organizmie w postaci uśpionej i mogą ulec aktywacji, gdy z różnych przyczyn dojdzie do osłabienia odporności. Gruźlica rozwija się u 3-8 proc. osób zakażonych.

4. Choroby przenoszone drogą płciową.

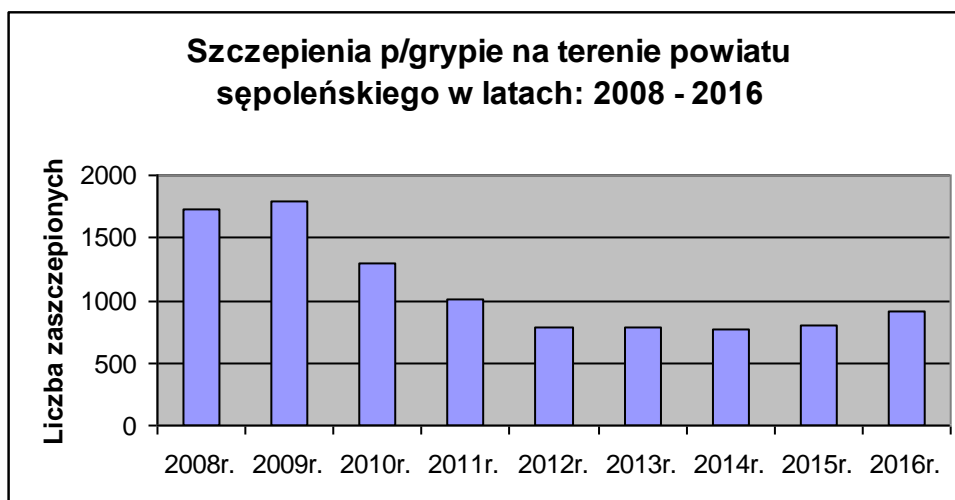
*Czynnikiem zakaźnym wywołującym kiłę jest krętek blady (*Treponema pallidum*). Jest to ogólnoustrojowa choroba zakaźna, która nieleczona charakteryzuje się przewlekłym przebiegiem z towarzyszącymi licznymi zmianami skórными.*

W grupie chorób przenoszonych drogą płciową, zarejestrowano 2 przypadki kiły u mężczyzn. Do zakażeń doszło w wyniku przygodnych kontaktów seksualnych. Jeden

z chorych sam podjął leczenie, w drugim przypadku konieczne było podjęcie działań w celu objęcia pacjenta leczeniem specjalistycznym.

5. Grypa i zachorowania grypopodobne.

Liczba podejrzeń zachorowań na grypę i zachorowania grypopodobne w analizowanym przedziale czasowym, wynosiła 22038. W porównaniu z rokiem wcześniejszym, liczba zgłoszonych przypadków była wyższa o 1432 osoby. 110 osób zostało skierowanych do szpitala.

W roku 2016 przeciwko grypie zaszczepiło się 915 osób, co stanowiło znaczący wzrost w stosunku do roku 2015, w którym immunizacji poddano 803 osoby. Aktualne informacje na temat sytuacji epidemiologicznej grypy oraz komunikaty PZH i meldunki GIS są dostępne na stronie internetowej PSSE.

W zakresie profilaktyki grypy, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Sępólnie Kraj., nawiązuje współpracę z podmiotami wykonującymi działalność leczniczą, placówkami nauczania i wychowania.

W minionym roku, w programie: Nadzór nad grypą – SENTINEL, nadal uczestniczył NZOZ „DOKTÓR” w Sępólnie Kraj., w ramach którego pobrano 3 wymazy wirusologiczne. W dwóch przypadkach, podejrzenie grypy zostało potwierdzone. Uzyskano następujące wyniki: grypa typ A - podtyp A/H1N1/v, oraz w drugim przypadku: grypa typ B. Pacjenci byli leczeni ambulatoryjnie, w obu przypadkach leczenie zakończyło się pełnym powrotem do zdrowia. Chorzy uzyskali informacje na temat zakażeń wirusowych i możliwości zaszczepienia się p/ grypie.

Jednym z bardzo istotnych wskazań, przemawiających za poddaniem immunizacji stanowi informacja, że rodzące się dzieci nie posiadają przeciwciał, które mogłyby z walczyć z wirusem A/H1N1v. Odpowiednią ilość przeciwciał, która pozwoliłaby

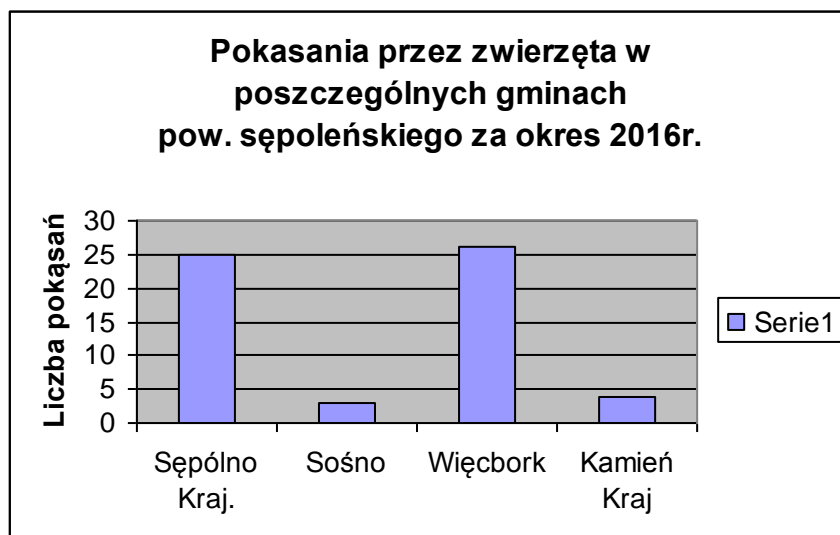
zmniejszyć co najmniej dwukrotnie ryzyko zachorowania posiada jedynie 9 procent ludzi w wieku: od 18 do 64 lat.

6. Profilaktyka wścieklizny u ludzi.

W ramach profilaktyki p/wścieklicznie immunizacji poddano 8 osób po narażeniu, stanowiło to spadek liczby zaszczepionych w porównaniu z 2015 rokiem, w którym zaszczepiono 12 osób.

Współczynnik zapadalności był niższy w stosunku do zapadalności w województwie.

Na terenie powiatu sępoleńskiego, zarejestrowano ogółem 57 przypadków pokąsań przez zwierzęta (74 pokąsania w 2015 roku) w tym: 12 przez koty, 1 przez konia, pozostałe 44 dotyczyły pokąsań przez psy. Pod względem liczby narażeń, przodowały dwie największe gminy.

W ramach nadzoru bieżącego i zapobiegawczego nad chorobami odzwierzęcymi, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Sępólnie Kraj., współpracuje z: gminami tworzącymi powiat, Powiatowym Lekarzem Weterynarii, Komendantem Powiatowej Policji, oraz Wojewódzką Przychodnią Chorób Zakaźnych w Bydgoszczy oraz innymi instytucjami.

Po otrzymaniu zgłoszenia pokąsania przez zwierzę, pracownicy sekcji epidemiologii przeprowadzają dochodzenie epidemiologiczne i na jego podstawie informują o tym fakcie Powiatowego Lekarza Weterynarii w Sępólnie Kraj.

7. Ocena szerzenia się chorób zawleczonych z innych krajów, zachorowania na choroby szczególnie niebezpieczne i wysoce zakaźne (cholera, dżuma,

ospa prawdziwa, gorączki krwotoczne) oraz zdarzenia stanowiące zagrożenie dla zdrowia publicznego.

Brak zgłoszeń.

8. Zgony z powodu chorób zakaźnych.

W 2016 roku zarejestrowano 1 przypadek podejrzenia zgonu z powodu choroby zakaźnej: Zgorzel gazowa.

9. Ocena realizacji programu szczepień ochronnych.

Szczepienia ochronne są najskuteczniejszym narzędziem zwalczania chorób zakaźnych i istotnie przyczyniły się do zmniejszenia zachorowalności i śmiertelności z powodu tych chorób. Poprzez szczepienia osiągnięto eradykację niektórych chorób zakaźnych np. ospy prawdziwej, i dąży się do eliminacji innych tj. poliomyelitis, odra czy różyczka. Odporność poszczepienna ma istotne korzyści indywidualne dla pacjenta, ale także jej znaczenie analizuje się w wymiarze populacyjnym, ze względu na tzw. odporność zbiorowiskową (populacyjną).

Uodpornienie czynne dzieci, młodzieży i osób dorosłych w Polsce prowadzone jest w oparciu o realizację Programu Szczepień Ochronnych (PSO). Program ten ogłaszany jest corocznie przez Głównego Inspektora Sanitarnego w formie na komunikatu, w Dzienniku Urzędowym ministra właściwego do spraw zdrowia, publikowanego do końca 31 października roku poprzedzającego realizację Programu Szczepień Ochronnych.

Na terenie nadzorowanym przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Sępólnie Kraj. znajduje się 14 punktów realizujących szczepienia ochronne:

- 12 punktów szczepień realizujących obowiązkowe szczepienia ochronne dzieci i młodzieży jak również szczepienia zalecane (płatne) we wszystkich grypach wiekowych,
- 1 Oddział noworodkowy realizujący obowiązkowe szczepienia ochronne noworodków,
- 1 Dział pomocy doraźnej realizujący szczepienia ochronne osób narażonych w szczególnie sposób na zakażenie (szczepienia p/ko tężcowi).

Ocenę realizacji Programu Szczepień Ochronnych w roku 2016 przeprowadzono w oparciu o dane zawarte w Rocznych Sprawozdaniach ze Szczepień Ochronnych MZ - 54 sporządzonych przez podmioty wykonujące działalność leczniczą w zakresie szczepień ochronnych.

Realizacja obowiązkowych szczepień ochronnych p/ko gruźlicy, błonicy, tężcowi, krztuścowi, poliomyelitis, Haemophilus influenzae oraz wirusowemu zapaleniu wątroby typu B u dzieci w 1 i 2 roku życia kształtuje się na poziomie zbliżonym do roku ubiegłego.

Ilość dzieci i młodzieży w wieku szkolnym zaszczepionych zgodnie z obowiązującym programem szczepień ochronnych kształtuje się również na zadawalającym, gwarantującym powstanie odporności zbiorowiskowej poziomie.

W stosunku do roku ubiegłego nieznacznie wzrosła liczba osób zaszczepionych przeciwko Streptococcus pneumoniae oraz ospie wietrznej. Natomiast znacznie zwiększyła się ilość przeprowadzonych szczepień ochronnych przeciwko Neisseria meningitidis (w roku 2016 na terenie powiatu sępoleńskiego uodporniono 40 dzieci dzięki przekazaniu bezpłatnych szczepionek z Centralnej Bazy Rezerw Sanitarно-Przeciwepidemicznych).

W porównaniu z rokiem ubiegłym nieznacznie wzrosła liczba osób zaszczepionych przeciwko tężcowi w związku z wystąpieniem narażenia na zakażenie.

W omawianym okresie zarejestrowano 2 łagodne przypadki wystąpienia Niepożądanego Odczynu Poszczepiennego. W obu przypadkach nastąpił pełny powrót do zdrowia.

W powiecie sępoleńskim, podobnie jak w całym kraju zaobserwowano niekorzystny wpływ ruchów antyszczepionkowych. Skutkuje to wzrostem liczby osób (rodziców, opiekunów) uchylających się od obowiązkowych szczepień ochronnych, a tym samym zwiększeniem się liczby osób nieszczepionych.

W roku 2016 w stosunku do 16 osób podejmowano działania zmierzające do wyegzekwowania obowiązku poddania się obowiązkowym szczepieniom ochronnym. W wyniku tych działań zaszczepiono 3 osoby. W związku z sprawami wszczętymi w latach ubiegłych w stosunku do 12 osób prowadzone jest postępowanie egzekucyjne w celu przymuszenia do wykonania obowiązku szczepień.

ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny spełnia specyficzną rolę polegającą na wykonywaniu zadań o charakterze profilaktycznym – ochrony zdrowia ludzkiego na różnych etapach procesów inwestycyjnych. Zadania te polegają na kontroli przestrzegania wymagań higienicznych i zdrowotnych w procesie planowania i lokalizacji, opracowania projektów i realizacji różnego rodzaju zamierzeń inwestycyjnych. Podczas uzgadniania przedsięwzięć zwracano uwagę przede wszystkim na zapewnienie bezpieczeństwa zdrowotnego przyszłych użytkowników w projektowanych obiektach, jak i minimalizację ich negatywnego oddziaływania na środowisko.

Ważną rolę jest także kontrola budynków oddawanych do użytkowania. Na tym etapie sprawdzane jest zastosowanie odpowiednich materiałów budowlanych, wyrobów oraz zgodności wykonania inwestycji z uzgodnionym pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych z projektem budowlanym.

Ogółem w 2016r. rozpatrzono następujące sprawy:

1. Oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko (niezbędne w celu wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięć) na podstawie *Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016r., poz. 353 z późn. zm.):*
  - **32 opinii** co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, w tym **5 opinii** stwierdzające konieczność przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko.
  - **7 opinii** przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach
2. Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko *zgodnie z Ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016r., poz. 353 z późn. zm.):*

- **2 opinie** dotyczące zaopiniowania projektu dokumentu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko dla miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy.
- 3. Dopuszczenie do użytkowania budynków *zg z art. 56 Ustawy z dnia 7 lipca 1994r. Prawo Budowlane (t. j. Dz. U. z 2013r., poz. 1409 z późn. zm.):*
  - Dokonano ogółem **22 kontroli**, w tym **1** kontrolę sprawdzającą.
  - Wydano **20 opinii** dotyczących dopuszczenia do użytkowania obiektów budowlanych.

6 obiektów wykazało nieprawidłowości, które polegały na:

- braku wentylacji w pomieszczeniu szatni/jadalni,
- braku powierzchni zmywalnej do wysokości 2,00 m w pomieszczeniach socjalnych,
- braku wentylacji mechanicznej w pomieszczeniu sanitarnego,
- braku zadaszanej osłony oraz pojemników na odpady stałe w wyznaczonym miejscu na planie zagospodarowania terenu,
- braku wyznaczonych miejsc postojowych dla osób niepełnosprawnych,
- braku kurtyny powietrznej nad głównym wejściem do budynku,
- braku badania jakości wody, które powinno być wykonane przez laboratorium akredytowane
- braku prawidłowego systemu wentylacji

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami wydano **6 opinii z uwagami**, z klauzulą, że w/w uwagi należy wykonać przed rozpoczęciem użytkowania budynków. Na podstawie otrzymanych decyzji Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego w Sępólnie Kraj. udzielających pozwolenia na użytkowanie – stwierdzono wykonanie obowiązków zawartych w opinii Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Sępólnie Kraj.

- 4. Uzgodnienie dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych *na podstawie art. 3 pkt 2 lit. a ustawy z dnia 14 marca 1985r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (t.j. Dz. U. z 2015r., poz. 1412 z późn. zm.)*.
Dokonano ogółem **28 uzgodnień**.
- 5. **51 decyzji płatnościowych**.
- 6. **1 decyzję merytoryczną dotyczącą** umorzenia wszczęte postępowanie administracyjne dotyczące uzgodnienia dokumentacji projektowej architektoniczno – budowlany oraz zagospodarowania terenu dotyczący nadbudowy budynku gospodarczego wraz ze zmianą konstrukcji i pokrycia dachu oraz rozbudowa o wiatę.
- 7. Inne sprawy na stanowisku Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego polegały na:

- wydaniu **8 opinii** w sprawie uzgodnienia załączonego projektu decyzji o warunkach zabudowy zgodnie z art. 3 pkt 1a ustawy z dnia 14 marca 1985r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (tekst jednolity Dz. U. z 2015r., poz. 1412),
- wydaniu **12 ocen jakości wody** w związku z otrzymanymi sprawozdaniami z badań jakości wody na potrzeby odbiorów budynków,
- wydaniu **5 pism** nie zgłaszających sprzeciwu do zamiaru przystąpienia do użytkowania dla obiektów, które nie podlegały kontroli.

WNIOSKI

Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny spełnia specyficzną rolę polegającą na wykonywaniu zadań o charakterze profilaktycznym – ochrony zdrowia ludzkiego na różnych etapach procesów inwestycyjnych. Zadania te polegają na kontroli przestrzegania wymagań higienicznych i zdrowotnych w procesie planowania i lokalizacji, opracowania projektów i realizacji różnego rodzaju zamierzeń inwestycyjnych. Podczas uzgadniania przedsięwzięć zwracano uwagę przede wszystkim na zapewnienie bezpieczeństwa zdrowotnego przyszłych użytkowników w projektowanych obiektach.

Ważną rolę jest także kontrola budynków oddawanych do użytkowania. Na tym etapie sprawdzane jest zastosowanie odpowiednich materiałów budowlanych, wyrobów oraz zgodności wykonania inwestycji z uzgodnionym pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych projektem budowlanym.

W 2016 roku w stosunku do roku poprzedniego nastąpił wzrost wydanych opinii dotyczących przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko tj. o 15 opinii więcej - w tym opinii co do zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko oraz opinii dotyczących warunków realizacji przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Wydano również więcej ocen jakości wody w związku z odbiorami obiektów o 3 oceny więcej.

W 2016r. na stanowisku zapobiegawczego nadzoru wydano 172 opinii oraz 51 decyzji płatnościowych.

DZIAŁALNOŚĆ OŚWIATOWO - ZDROWOTNA

Działalność Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia organizowana jest m.in. w oparciu o:

- zalecenia Ministerstwa Zdrowia i Światowej Organizacji Zdrowia;
- cele Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020;
- ustawę o Państwowej Inspekcji Sanitarnej z 14 marca 1985r.;
- sytuację epidemiologiczną kraju, województwa i powiatu - z uwzględnieniem potrzeb środowiska lokalnego.

Działalność prozdrowotna realizowana jest poprzez pogromy edukacyjne, akcje informacyjno-edukacyjne oraz ogólnopolskie kampanie społeczne. Podejmowane i realizowane przez Powiatową Stację Sanitarно-Epidemiologiczną w Sępólnie Kraj. działania w zakresie promocji zdrowia w 2016 roku, podobnie jak w latach ubiegłych, obejmowały głównie profilaktykę chorób oraz promocję zdrowego stylu życia.

W roku 2016 w Powiatowej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej w Sępólnie Kraj. realizowane były następujące programy edukacyjne:

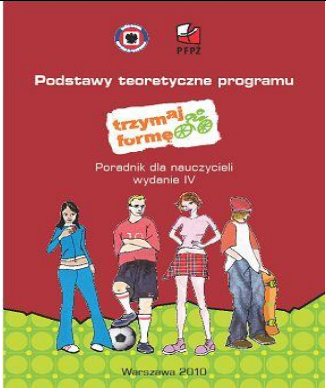
1. PRZEDSZKOLA I SZKOŁY PODSTAWOWE

 <p>Program przedszkolnej edukacji antytytoniowej „Czyste powietrze wokół nas”</p>	<p>„Czyste powietrze wokół nas” – program edukacji antytytoniowej dla dzieci w wieku przedszkolnym (5 i 6 – letnich); Program porusza zagadnienia właściwych postaw wobec zdrowia swego i innych osób, odpowiedzialności za zdrowie, wiedzy na temat czynników wpływających na zdrowie;</p>
---	--

	<p>„Nie pal przy mnie, proszę” - program edukacji antytytoniowej dla dzieci w młodszym wieku szkolnym (kl. I-III SP); Program porusza zagadnienia podobne jak powyższy – stanowi jego kolejne ogniwo.</p>
	<p>„Bieg po zdrowie” – program edukacji antytytoniowej przeznaczony dla uczniów klas IV szkół podstawowych. Porusza zagadnienia dotyczące szkodliwości palenia oraz uczy asertywności wobec rówieśników ale również dorosłych, którzy palą w obecności dziecka.</p>
	<p>„Chroń się przed kleszczami wszystkimi sposobami!” - Program edukacyjny dotyczący profilaktyki chorób odkleszczowych dla placówek wychowania przedszkolnego i uczniów szkół podstawowych</p>

2. SZKOŁY PODSTAWOWE (KL. IV-VI) ORAZ GIMNAZJUM

	<p>„Znajdź właściwe rozwiązanie” – program stanowi trzecie ogniwo edukacji antytytoniowej i przeznaczony jest dla uczniów starszych klas szkoły podstawowej oraz kl. I-III gimnazjów; Porusza zagadnienia asertywności; podejmowania decyzji oraz radzenia sobie w sytuacjach trudnych;</p>
---	--

	<p>„Trzymaj Formę” – ogólnopolski program edukacji w zakresie trwałego kształtowania prozdrowotnych nawyków wśród młodzieży szkolnej poprzez promocję zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety;</p>
---	---

3. SZKOŁY PONADGIMNAZJALNE

	<p>„Ars – czyli jak dbać o miłość’ – program dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych w zakresie profilaktyki stosowania substancji psychoaktywnych (alkoholu, tytoniu, narkotyków, dopalaczy);</p> <p>Program jest elementem <i>„Profilaktycznego programu w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych”</i>;</p>
	<p>Kampania „Nie pozwól odlecieć swojemu szczęściu”, podobnie jak program „Ars, czyli jak dbać o miłość” jest częścią <i>„Profilaktycznego programu w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych”</i></p> <p>Kampania ma na celu zwiększać świadomość w zakresie negatywnych skutków zdrowotnych działania alkoholu, tytoniu i innych substancji psychoaktywnych.</p>

	<p>„STOP DOPALACZOM” – ogólnopolska Kampania Głównego Inspektoratu Sanitarnego w zakresie profilaktyki stosowania substancji psychoaktywnych, tzw. dopalaczy;</p>
	<p>„Krajowy Program Profilaktyki HIV/AIDS” – ogólnopolski program, którego celem jest edukacja w zakresie profilaktyki zakażeń wirusem HIV, unikanie zachowań ryzykownych oraz podniesienie poziomu wiedzy uczniów na temat choroby AIDS; Elementy programu są adresowane także do uczniów szkół gimnazjalnych.</p>

W ramach realizacji działalności oświatowo- zdrowotnej realizowano 7 interwencji nieprogramowych o zasięgu wojewódzkim lub powiatowym:

- **Bezpieczne Wakacje**
- **Profilaktyka grypy**
- **„Profilaktyka chorób pasożytniczych”**
- **Europejski Dzień Wiedzy o Antybiotykach**
- **Profilaktyka stosowania środków zastępczych - tzw. Dopalaczy**
- **Światowy Dzień Zdrowia**
- **Światowy Dzień Wody**

PSSE w Sępólnie Kraj. prowadziło również bezpośrednią edukację dzieci i młodzieży w zakresie istotnych zagadnień zdrowotnych, takich jak profilaktyka chorób, profilaktyka uzależnień czy też zasady zdrowego stylu życia.

Zagrożenie jakie stanowi stosowanie substancji zastępczych (dopalaczy) było bodźcem do podjęcia na szeroką skalę edukacji młodzieży gimnazjalnej i ponadgimnazjalnej na temat profilaktyki stosowania substancji psychoaktywnych. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Sępólnie Krajeńskim oraz pracownik oświaty zdrowotnej PSSE w Sępólnie Kraj. – we współpracy z funkcjonariuszami Policji - prowadzili bezpośrednią edukację młodzieży i rodziców w wyżej wymienionym zakresie.

łącznie różnymi formami edukacji objęto w 2016r. ponad 12 tys. osób.

Dane teleadresowe Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej**w Sępólnie Krajeńskim i Wojewódzkiej Stacji Sanitarno –Epidemiologicznej****w Bydgoszczy**

Stacja	Adres, e-mail	Telefony - fax			
		nr kier.	telefon	fax	alarmowy
PSSE Sępólno Kraj.	89-400 Sępólno Kraj. ul. Kościuszki 28 psse.sepolnokrajenskie@pis.gov.pl www.bip.pssesepolnokrajenskie.pl www.pssesepolnokrajenskie.pl	52	388-12-30	388-12-31	606 425 137
WSSE Bydgoszcz	85-031 Bydgoszcz ul. Kujawska 4 org@pwisbydgoszcz.pl www.bip.pwisbydgoszcz.pl www.pwisbydgoszcz.pl	52	37-618-00	345-98-40	604 526 422

MINISTERSTWO ZDROWIA, GŁÓWNY INSPEKTORAT SANITARNY		03-729 WARSZAWA, ul. Targowa 65, telefon – centrala /22/ 536 13 00		Adresat: Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna Bydgoszcz ul. Kujawska4 85-031 Bydgoszcz	
Nazwa i adres jednostki sprawozdawczej Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna Sępólno Kraj.		Numer identyfikacyjny- REGON 092907116		MZ-45 Sprawozdanie o działalności kontrolno-represyjnej oraz w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego za rok 2016	
Przekazać w terminie składania sprawozdań zgodnie z Pbssp 2016					

Dział 1. Działalność kontrolno-represyjna

Wyszczególnienie	Badania ogółem	Wykonane oznaczenia			Liczba pobranych próbek	Kontrole (wizytacje)	Decyzje					Postanowienia	Tytuły wykonawcze	Wnioski o ukaranie	Akty oskarżenia	Nałożone mandaty	Kwota nałożonych mandatów w złotych	Nałożone kary pieniężne	Kwota nałożonych kar pieniężnych w złotych			
		chemiczne	fizyczne	mikrobiologiczne			wydane w I instancji				wydane w II instancji przez PWIS											
							przez PPIS i PGIS		przez PWIS													
							merytoryczne	płatnicze	merytoryczne	płatnicze												
0	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19			
Ogółem	1	729	93	1749	0	308	1240	239	233	0	0	0	16	12	0	0	21	4050	0	0		
Komórki organizacyjne stacji sanitarno-epidemiologicznych	higiena	komunalna	2	95	93	269	0	95	306	40	37	0	0	0	6	1	0	0	1	200	0	0
		żywności, żywienia i przedmiotów użytku	3	1	0	0	0	212	426	152	109	0	0	0	0	0	0	0	20	3850	0	0
		pracy	4	0	0	0	0	0	72	25	20	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0
		dzieci i młodzieży	5	633	0	1480	0	0	128	6	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		radiacyjna	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	epidemiologia	7	0	0	0	0	0	255	12	10	0	0	0	7	11	0	0	0	0	0	0	
	zapobiegawczy nadzór sanitarny	8	0	0	0	0	0	22	1	51	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
	środki zastępcze		0	0	0	0	1	7 ¹⁾	3	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	
	Inne –oświata zdrow.	9	0	0	0	0	0	24	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

1) – 7 kontrole sanitarnych = 3 kontrole zakończone protokołem z kontroli + 4 zakończone adnotacją z powodu zamknięcia lokalu

Dział 2. Zapobiegawczy nadzór sanitarny

Wyszczególnienie				Ogółem	w tym negatywne	
0				1	2	
Liczba zajętych stanowisk dotyczących	Ogółem (suma wierszy od 02 do 40)			1.	172	
	strategicznej oceny oddziaływania na środowisko	uzgodnienie dot. odstąpienia od przeprowadzania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko	PPIS	2.		
			PWIS	3.		
		uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko	PPIS	4.		
			PWIS	5.		
		opiniowanie projektu dokumentu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko	PPIS	6.	2	
			PWIS	7.		
	projektów studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gminy		PPIS	8.		
			PWIS	9.		
	oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko	opinia co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby – co do zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko	PPIS	10.	32	
			PGIS	11.		
			PWIS	12.		
		wydanie opinii w sprawie zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko	PPIS	13.	5	
			PGIS	14.		
			PWIS	15.		
		wydanie opinii w sprawie uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach	PPIS	16.	7	
			PGIS	17.		
			PWIS	18.		
			PPIS	19.		
		wydanie opinii przed wydaniem postanowienia przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska w sprawie uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia w ramach ponownej oceny oddziaływania na środowisko	PGIS	20.		
			PWIS	21.		
	PPIS		22.	28		
	PGIS	23.				
	PWIS	24.				
	uzgadniania dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych		PPIS	25.		
			PGIS	26.		
			PWIS	27.		
	zastosowania rozwiązań innych niż określone w obowiązujących przepisach prawnych, w tym w zakresie warunków technicznych		PPIS	28.		
			PGIS	29.		
			PWIS	30.		
	spełnienia wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą		PPIS	31.	2	
			PGIS	32.		
			PWIS	33.		
	uczestniczenia w dopuszczeniu do użytkowania obiektu budowlanego		PPIS	34.	20	
			PGIS	35.		
			PWIS	36.		
	sprzeciwu przeciwko uruchomieniu wybudowanego lub przebudowanego zakładu pracy lub innego obiektu budowlanego, w tym wobec dopuszczenia do użytkowania		PPIS	37.		
			PGIS	38.		
			PWIS	39.		
	innych spraw		PPIS	40.	76	
		PGIS	41.			
		PWIS	42.			
Kontrole (wizytacje)		ogółem	43.	22		
		w tym obiektów w trakcie budowy	44.			
Liczba spraw przejętych od państwowych powiatowych inspektorów sanitarnych przez państwowych wojewódzkich inspektorów sanitarnych				45.		
Liczba skarg wniesionych do WSA				46.		